

Atkal mājās – Latvijā!

Again at home in Latvia

An audiovisual course in spoken Latvian

**Atkal mājās – Latvijā!
Again at home in Latvia
An audiovisual course in spoken Latvian**

**Project concept by Artem and Inge Davidjants
Grammar by Jūris Cibuls,
Dialogs by Jēkabs Bramanis**

© Pangloss Publishers
All rights reserved

No part of this book may be reproduced in any form by photostat, microfilm,
xerography or any other means, or incorporated into any information retrieval system,
electronic or mechanical, without permission of the copyright owner.

Preface

This is the English version of *Atkal mājās – Latvijā!* an audiovisual course intended to teach colloquial Latvian.

It contains material which will acquaint you with the basic structure and pronunciation of Latvian, in addition to which it includes the vocabulary used for communication in the situations arising in everyday life (on the street, shopping, visiting, etc.). The course consists of a videotape, an audio cassette, and this book. You can best begin your study of Latvian by acquainting yourself thoroughly with this book. It contains the dialogs of the videotape as well as their translation into English. We strongly recommend that you first familiarize yourself with the grammatical material so that you can better understand the text and obtain a clearer picture of the manner in which the various forms of a word are constructed in Latvian. The information on Latvian grammar is presented primarily in the form of brief rules and examples.

The audio cassette contains the dialogs in the video film pronounced in a style which, although somewhat formal, is clear. The audio cassette can help you acquire a good basic pronunciation. Play it several times, repeating the material sentence by sentence. Only after having worked with the audio cassette should you use the video, in which the actors speak in a manner closer to that which one might encounter in daily life. The video film will help you learn to speak with a natural rate of delivery and, most importantly of all, it will help you understand genuine colloquial Latvian.

A course of this kind can only serve as an introduction to Latvian. Within these limitations it does, however, provide you with a sound grammatical foundation and a vocabulary of more than 1,500 of the most frequently used words in natural contexts. When you have completed it you will have acquired those elements of Latvian necessary for basic everyday communication, in addition to which you will feel comfortable using what you know to deepen your knowledge of this interesting and increasingly important language.

We would like to use this opportunity to acknowledge our gratitude for the support given to this project by the Board of Naturalization of the Republic of Latvia and the Democracy Commission of the United States of American Embassy in Latvia. Special thanks are also due to Aldis Šēnbergs, who directed the video film.

THE SOUNDS IN LATVIAN

The Alphabet of the Latvian Language

1. The following thirty-three letters are used in Latvian.

A a	H h	O o
Ā ā	I i	P p
B b	Ī ī	R r
C c	J j	S s
Č č	K k	Š š
D d	Ķ ķ	T t
E e	L l	U u
Ē ē	Ļ ļ	Ū ū
F f	M m	V v
G g	N n	Z z
G ġ	Ņ ņ	Ž ž

In Latvian the following diacritic marks are used:

- to show the length of the vowels – ā, ē, ī, ū;
- to show the palatal consonants – ķ K̄, ļ L̄, ņ N̄, ġ Ḡ,
- to show the sibilants – č Č, š Š, ž Ž.

PRONUNCIATION

2. No language is written exactly as it is pronounced. Although the official spelling of the Latvian language is very simple and regular, it will still be found that the same sound is sometimes spelt in more than one way, and that the same letter is made to represent more than one sound. Unavoidably, also, the spelling does not show the consonant assimilation, which is such a common feature of Latvian speech.

In order to overcome this difficulty and to give a reliable picture of the actual pronunciation, a simple system of *phonetic script* will be used. It consists partly of the ordinary letters of the alphabet, and partly of special characters, when no letters to represent the unfamiliar sounds are available. In this system each symbol represents *one sound only*, and each sound is always represented by the same symbol.

There is far less disagreement between spelling and pronunciation in Latvian than in English. With a fair chance of success one should therefore be able to read the correct pronunciation out of the spelling after a short survey of the sounds. Words that do not comply with the ordinary rules of the pronunciation of written Latvian will be specially marked in phonetics. But they are very few, indeed.

There are 48 phonemes in the Latvian language:

12 monophthongs: [i], [i:], [e], [e:], [æ], [æ:], [u], [u:], [o], [o:], [a], [a:];

10 diphthongs: [ai], [au], [ei], [eu], [oi], [ou], [iu], [ui], [ie], [uo];

26 consonants: [p], [b], [t], [d], [k̄], [ḡ], [k], [g], [c], [dz], [č], [dž], [m], [n], [ň], [f], [v], [s], [z], [j], [h], [š], [ž], [l̄], [l̄], [r̄].

The Vowels

3. Latvian long vowels are pure and not diphthongized as in English. Latvians also make a clear distinction between long and short vowels. The system also supplies a simple method of indicating vowel length. Short vowels receive no addition. A long vowel is expressed in the phonetic transcription used here by the sign : after the vowel. In spelling a long vowel is marked by a diacritic sign – above the vowel, e. g., ā, ē, ī, ū (Ā, Ē, Ī, Ū). The only exception is the vowel **o**. Both the long vowel and the short one **o** are found only in borrowings.

3. 1. a ā
3. 2. e ē
3. 3. ī ī
3. 4. o
3. 5. u ū

The letter **o** represents three sounds:

- [o] – a short vowel and only in borrowings
[o:] – a long vowel and only in borrowings
[uo] – a diphthong

The letters **e** and **ē** represent two sounds each:

- [e] and [e:]
[æ] and [æ:]

There are many rules to be studied and memorized when this or that particular sound is to be pronounced. It would have been wiser to introduce two different letters to represent two different sounds which is sometimes used in transcription. Furthermore, one must take into account there are words written identically but may be pronounced differently:

- zemi – [zemi] meaning *I see a land*
zemi – [zæmi] meaning *low* (masculine plural)

The Diphthongs

4. Diphthongs are the hardest sounds to describe with any degree of accuracy. They have been defined as being '*two vowels pronounced in one syllable*', but in actual fact there is more to them than this. Every diphthong has, of course, an initial and a final sound, which may be described with some degree of accuracy. But between these there is a whole series of intermediate sounds, through which the voice passes without dwelling on any of them. Incidentally, diphthongs are also the hardest sounds to imitate, and students should study them with special care when they listen to Latvian broadcasts or have another opportunity to hear good Latvian spoken.

There are eight diphthongs in Latvian, written:

ai, au, ie, ei, ui, iu, o, ou.

4. 1. ai
4. 2. au
4. 3. ie
4. 4. ei
4. 5. ui
4. 6. iu
4. 7. o [uo]
4. 8. ou

To start with an Englishman will quite naturally use his/her nearest native diphthong. Take extra care to pronounce both the elements quite distinctly, not like in English where the first element is pronounced stronger and longer and there is a glide to the second element.

lai – lie [lai]

nauda – now [nau]

meita – make [meik]

Diphthongs are never divided when forming syllables:

lai-me

tau-ta

vei-kals

lie-tus

The Consonants

5. When talking or reading Latvian an Englishman can use not many of his/her consonant sounds. The letters **f** and **h** are found only in foreign words:

firma, futbols, kafejnīca

himna, hokejs, cehs, tehnika

H h [x] or [h], or [ç] – these optional variants may be neglected

5. 1. b

5. 2. c [ts]

5. 3. č [t̪]

5. 4. d

5. 5. g

5. 6. ġ a palatal [g]

5. 7. j is pronounced like y in English *yacht* and *yawn*, never like in English *jolly*. In Latvian it is a consonant, not a semi-vowel like in English.

5. 8. k without the slight puff of breath or aspiration

5. 9. ķ a palatal [k]

5. 10. l [l]; just like in English there are two phonemes, namely the dark [l] and the light one [l]; actually the differences between these two phonemes may be neglected

5. 11. ļ a palatal [l̪]

5. 12. m

5. 13. n and [ŋ] before k or g

5. 14. ņ a palatal [n̪]

5. 15. p without the slight puff of breath or aspiration

5. 16. r is always rolled

5. 17. s

5. 18. š

5. 19. t without the slight puff of breath or aspiration

5. 20. v

5. 21. z

5. 22. ž

The sounds [dz] and [dʒ] are represented by two letters **dz** and **dž**:

dzintars – amber

džinsi – jeans

Stress

6. As in English the stress in Latvian lies normally on the first syllable of a word. A student will find very few exceptions to this rule.

Intonation

7. A most peculiar and interesting feature about the Latvian language is the existence of three various types of speech melody – the three tones or intonations:

~
`
^

One is supposed to learn the intonation when hearing the word for the first time. There are few cases when only the intonation differentiates the meanings of the word, which is written in the same way:

zāle – a hall
zāle – grass

griezt – to cut
griezt – to turn

VIDEOFILMAS DIALOGI

VIDEO DIALOGUES

PUĶU TIRGUS

Ilga: Cik maksā tās sārtās rozes?

Pārdevēja: Vai šīs ar garajiem kātiem?

Ilga: Es domāju tās.

Pārdevēja: Divi lati. Bet varbūt jums tomēr labāk ņemt pušķi? Nu, to – ar baltajiem un dzeltenajiem ziediem. Vai šo – ar tumši sarkanajiem. Un tās zaļās lapas arī ir interesantas. Un šīs baltās frēzijas ar zaļajiem asparāgu zariem arī ir ļoti skaistas.

Ilga: Un tās dzeltenās puķes? Tie ir īrisi?

Pārdevēja: Jā, tie ir īrisi.

Ilga: Mēs braucam uz lidostu sagaidīt radus no Amerikas – kādu vecāku kungu ar kundzi. Ko jūs man ieteiktu?

Pārdevēja: Nu, tiem ārzemniekiem jau reizēm labāk patīk vienkāršas puķes – lauku puķes.

Ilga: Jā.

Pārdevēja: Nē, ja jūs sakāt – tāds pavecāks pāris – varbūt tomēr labāk rozes? Ko jūs teiktu par tām dzeltenajām ar to sarkano malīņu? Tās ir tādas dzīvākas, košākas.

Ilga: Labi, dodiet man tās!

Pārdevēja: Vai ietīt?

Ilga: Varbūt nē.

Pārdevēja: Lūdzu!

Ilga: Paldies!

THE FLOWER MARKET

Ilga: How much are those red roses?

S.p.: These with the long stems?

Ilga: I mean those.

*S.p.: Two lats. But perhaps you should take a bouquet. Well, that one with the white and yellow flowers. Or this one-dark red ones. And those green leaves are also interesting. And these white freesias with the green asparagus fern also beautiful.
(asparāgu zari = asparagus fern)*

Ilga: And those yellow flowers? Are those irises?

S.p.: Yes, those are irises.

Ilga: We are going to the airport to meet relatives from America – an older gentleman and his wife. What would you suggest?

S.p.: Well, the foreigners often prefer simple flowers, wild flowers.

Ilga: That's true.

S.p.: Well, if you say an elderly couple, perhaps roses would be better? What would you say about those yellow ones with red edges? They are prettier, brighter.

Ilga: Allright, give me those.

S.p.: Shall I wrap them?

Ilga: Perhaps not. (I don't think so.)

S.p.: Here you are.

Ilga: Thank you.

PUĶU TIRGUS (TITRI)

- Cik maksā tās sārtās rozes?
- Šīs ar garajiem kātiem?
- Divi lati.
- Baltās frēzijas arī ir ļoti skaistas.
- Vai tās dzeltenās puķes ir īrisi?
- Jā, tie ir īrisi.
- Mēs braucam uz lidostu sagaidīt radus no ārzemēm. Kādas puķes jūs ieteiktu?
- Ārzemniekiem patīk lauku puķes. Bet vecākiem cilvēkiem var dāvināt rozes. Kā jums patīk dzeltenās rozes?
- Labi, es pirkšu dzeltenās.

THE FLOWER MARKET (CAPTIONS)

- *How much are those pink roses?*
- *These with the long stems?*
- *Two lats.*
- *White freesias are also very beautiful.*
- *Are the yellow flowers irises?*
- *Yes, they are irises.*
- *We are going to the airport to meet relatives from abroad. What kind of flowers would you suggest?*
- *Foreigners like wild flowers, but you can give roses to older people. How do you like the yellow roses?*
- *Fine, I'll buy those.*

LIDOSTĀ

- Juris: Sveicināti!
- Kaspars: Sveiks, Juri!
- Ilga: Priecājos tevi beidzot redzēt, Brīgita! Tu ļoti labi izskaties. Lūdzu!
- Brīgita: Paldies!
- Ilga: Tas tev, Juri. Par to tu rakstīji vēstulē.
- Juris: Un kā tad tevi sauc?
- Kārlis: Kārlis.
- Juris: Dod roku!
- Kaspars: Kā atlidojāt? Vai viss bija labi?
- Brīgita: Jā, ceļojums bija ļoti interesants.
- Kaspars: Nu, iesim!
- Ilga: Paņem to somu, Kaspar!

AT THE AIRPORT

- Juris: Hi!*
- Kaspars: Hello, Juris!*
- Ilga: I'm glad finally to meet you, Brīgita. You look wonderful! Here you are!*
- Brīgita: Thank you!*
- Ilga: That is for you, Juris. You wrote about it in your letter.*
- Juris: Well, and what is your name?*
- Kārlis: Karlis.*
- Juris: Let's shake hands!*
- Kaspars: How was your flight? Was everything O.K.?*
- Brīgita: Yes. The trip was very interesting.*
- Kaspars: Well, Let's go!*
- Ilga: Take that bag, Kaspars!*

Kaspars: Jā, mašīna ir stāvvietā.

Ilga: Vai jūs esat izsalkuši?

Brigita: Ak, nē! Mums lidmašīnā bija lieliska maltīte.

Kaspars: Varbūt pirms braukšanas uz mājām mēs varētu mazliet apskatīt Vecrīgu? Ja vien jūs neesat ļoti noguruši.

Juris: Jums būs jāstāsta un jāstāsta, jārāda un jāstāsta. Un vēl: es taču neesmu redzējis māju, kur pavadīju bērnību.

Brigita: Tas būtu ļoti jauki.

Kaspars: Yes, (That's right.) the car is in the parking lot.

Ilga: Are you hungry?

Brigita: O, no! We had a wonderful meal on the plane.

Kaspars: Perhaps, before we go home, we could briefly visit the old part of Riga. That is, if you are not very tired.

Juris: You'll have to tell and tell, show and tell. And I haven't even seen the house, where I spent my childhood.

Brigita: It would be very nice.

LIDOSTĀ (TITRI)

– Sveicināti!

– Sveiks, Juri! Sveika, Brigita!
Priecājamies jūs redzēt!

– Brigita, tu ļoti labi izskaties.

– Vai tas ir jūsu dēls Kārlis?

– Labdien, Kārli! Dod roku!

– Vai labi atlidojāt?

– Jā, labi.

– Nu, iesim! Mašīna ir stāvvietā.

– Vai neesat izsalkuši?

– Nē, paldies! Lidmašīnā bija lieliska maltīte.

– Vai neesat noguruši?

– Nē.

– Varbūt jūs vēlaties apskatīt Vecrīgu?

– Jā, labprāt.

AT THE AIRPORT (CAPTIONS)

– Hi!

– Hello, Juris! Hello, Brigita. We are glad to see (meet) you!

– Brigita, you look wonderful!

– Is this your son Karlis?

– Hello, how are you? Let's shake hands!

– Did you have a good flight?

– Yes, very good.

– Well, let's go. The car is in the parking lot.

– Aren't you hungry?

– No, thank you. The food on the plane was wonderful.

– Aren't you tired?

– No.

– Perhaps you would like to visit the old part of Riga?

– We would love to!

VECRĪGĀ

IN THE OLD TOWN OF RIGA

Juris: Vai tu maz zini, cik tā māja ir veca?

Juris: Do you have an idea how old is this building?

Brigita: Nu, to, ka tā ir vecāka par mani, es noteikti zinu.

Brigita: Well, that is older than me, I am sure of that.

Kaspars: Daudzas mājas Vecrīgā pašlaik tiek restaurētas.

Kaspars: Many buildings in the Old Town are being restored right now.

Ilga: To dara labi meistari. Rīga iegūst jaunu ietērpu.

Ilga: It is being done by skilled craftsmen. Riga is getting a new look.

Juris: Darbs šķiet ļoti kvalitatīvs. Bet tas laikam ir diezgan dārgi.

Juris: The workmanship seems to be of a high quality. But it probably is rather expensive.

Ilga: Jā gan. Bet tas ir labā profesionālā līmenī.

Ilga: That's for sure. But it is quite professional. (is according to good professional standards)

Kaspars: Tur Latvijas prezidents Kārlis Ulmanis teica uzrunu tautai. Tagad tajā ēkā ir Latvijas Radio.

Kaspars: Over there President Karlis Ulmanis addressed the nation. Now that building houses the Latvian Radio.

Juris: Tas liekas tik sen. Mūsu gadsimta trīsdesmitie gadi. Bet patiesībā mazliet vairāk par piecdesmit gadiem. Tas pat nav viena cilvēka mūžs.

Juris: That seems so long ago. The thirties of our century. But actually, (it is) a little over fifty years (ago). That's not even a person's lifetime.

Brigita: Grūti iedomāties, kāda toreiz bija Rīga.

Brigita: It's hard to picture what Riga looked like in those days.

Juris: Vai jūs domājat, ka tā ir daudz mainījusies?

Juris: Do you think it has changed much?

Kārlis: Mamma man stāstīja par Lielo Kristapu. Viņš esot bijis liels un ļoti stiprs vīrs. Un cēlis ļaudis pāri Daugavai. Dzīvojis mazā mājiņā Daugavas krastā. Rīga tajā laikā neesot bijusi tik liela kā tagad.

Karlis: Mother told me about Big Kristaps. He supposedly was a big and a very strong man. And ferried people across (the river) Daugava. It is said that he lived in a little house on the shore of the Daugava. Riga is said not to have been as big then as it is now.

Juris: Vai tiesa, ka Rīgas nosaukums cēlies no mazas upītes vārda Rīdzene? Tā esot tecējusi tur, kur tagad ir Vecrīga.

Juris: Is it true that Riga got its name from a little river called Rīdzene? It said to have flown exactly where the Old Town is located nowadays.

Ilga: Tas tā varētu būt.

Ilga: That is possible.

Juris: O, man liekas, ka Kārlis grib saldējumu. Kur jums ir saldējuma kafejnīca? Rādi ceļu!

Juris: O, I have a feeling that Karlis would like to have an ice-cream bar round there? Show us the way!

– O, tad iesim tur!

– O, well then, let's go there!

VECRĪGĀ (TITRI)

- Cik veca ir šī māja?
- Tā ir ļoti sena.
- Vecrīgā restaurē daudzas vecas mājas.
- Jā, Rīga kļūst ar katru dienu skaistāka.
- Lūk, no tā balkona Latvijas prezidents Kārlis Ulmanis uzrunāja tautu. Tagad šajā ēkā ir Latvijas Radio.
- Jā, Vecrīgā ir daudz interesantu vietu.

IN THE OLD TOWN (CAPTIONS)

- *How old is this building?*
- *It is very old.*
- *Many old buildings are being restored in the Old Town.*
- *Yes, Riga is getting more and more beautiful each day.*
- *Look, from this balcony President Karlis Ulmanis addressed the nation. Now the Latvian Radio is located in this building.*
- *Yes, there are many interesting places in the Old Town (of Riga).*

KAFEJNĪCĀ "PINGVĪNS"

- Juris: Viens, divi, trīs, četri, pieci. Lūdzu, dodiet mums piecas porcijas saldējuma!
- Pārdevēja: Vai jūs gribēsiet vienādus saldējumus?
- Juris: Zemeņu, šokolādes, riekstu, melleņu, aveņu. Kārli, kādu saldējumu tu ēdīsi? Zemeņu? Šokolādes? Riekstu? Melleņu? Aveņu?
- Kārlis: Man gribētos zemeņu.
- Brigita: Es ēdīšu aveņu.
- Ilga un Kaspars: Mēs ēdīsim šokolādes.
- Juris: Bet es ēdīšu melleņu, un man būs melna mute.
- Juris: Vai tu zini, kāds izskatījās Melngalvju nams? Vai tiesa, ka to atjaunos?
- Kaspars: Tā jau plāno. Bet tas nebūs vienkārši, jo jāpārveido viss laukums.

IN THE CAFÉ "PENGUIN"

- Juris: One, two, three, four, five. Please give us five portions of ice-cream!*
- S.p.: Do you all want the same flavour? (The same kind of ice-cream?)*
- Juris: Strawberry, chocolate, nut, whortleberry, raspberry. Karlis, what kind of ice-cream will you eat? Strawberry? Chocolate? Nut? Whortleberry? Raspberry?*
- Karlis: I would like strawberry.*
- Brigita: I'll have (eat) raspberry.*
- Ilga and Kaspars: We'll have (eat) chocolate.*
- Juris: But I'll have whortleberry and I'll have a black mouth.*
- Juris: Do you know how the Blackheads House used to look like? Is it true that it will be rebuilt?*

Kaspars: That's what they supposedly are planning. But it's not going to be easy, because the layout of the entire square will have to be changed.

KAFEJNĪCĀ "PINGVĪNS" (TITRI)

- Lūdzu, dodiet piecas porcijas saldējuma!
- Kādu saldējumu jūs vēlaties? Zemeņu? Šokolādes? Riekstu? Melleņu? Aveņu?
- Es gribu zemeņu saldējumu.
- Bet es vēlos aveņu.
- Mēs ēdīsim riekstu saldējumu.
- Es gan nogaršošu melleņu saldējumu.
- Labu ēstgribu!

IN THE CAFÉ "PENGUIN" (CAPTIONS)

- Please give us five portions of ice-cream!
- What sort of ice-cream would you like? Strawberry? Chocolate? Nut? Whortleberry? Raspberry?
- I would like strawberry ice-cream.
- But I would like raspberry.
- We are going to have (eat) nut ice-cream.
- I am going to try (taste) whortleberry ice-cream.
- Bon appétit! (Enjoy your ice-cream.)

MĀJĀS

- Ilga: Nu, mēs esam klāt!
- Brigita: O, cik liela māja! Vai tā ir jūsu?
- Kaspars: Ak nē, tā mums nepieder. Mēs īrējam dzīvokli šajā mājā. Mums ir četrstābu dzīvoklis.
- Kaspars: Cik ir pulkstenis?
- Juris: Mans pulkstenis rāda astoņas minūtes pirms sešiem. Kad ielidojām Latvijā, tūlīt noregulējām pēc Latvijas laika.
- Brigita: Tik daudz! Tavs pulkstenis iet nepareizi. Mans rāda tikai ceturksni pirms sešiem.
- Juris: Varbūt, ka mans pulkstenis steidzas? Bet varbūt tas ir tāpēc, ka esmu Latvijā un laiks rit tik ātri.

Ilga: Šī ir mūsu dzīvojamā istaba. Tā būs jūsu istaba, somas arī te varēs nolikt.

Brigita, šeit skapī, apakšā, tu atradīsi gultas veļu, tur ir arī sega un spilvens.

Brigita: Labi.

AT HOME

- Ilga: Well, here we are!
- Brigita: O, what a big house! Is it yours? (Does it belong to you?)
- Kaspars: Unfortunately not. We are renting an apartment in this building. We have a four room apartment.
- Kaspars: What time is it?
- Juris: My watch says eight minutes to six. When we arrived in Latvia we set it right away to the local time.
- Brigita: That late! Your watch is wrong! My watch says only quarter to six.
- Juris: Perhaps my watch is fast? But may it be because I am in Latvia and time passes so quickly.
- Ilga: This is your living-room. It will be your room; you will also be able to put your bags here. Brigita, here in the closet on the bottom you will find the bed linen; there are also the blanket and a pillow.
- Brigita: Fine.

Brigita: Un tev – puķes. Ieliec vāzē, ja?

Ilga: Kārli! Tur ir Kārļa istaba. Brigita, lūk, šeit ir vannas istaba. Tur tu atradīsi arī dveļus, un uz plaukta ir zobu pasta un ziepes.

Brigita: Labi.

Kaspars: Un te ir virtuve.

Brigita: Vai, cik moderna!

Juris: Tas tev.

Kārlis: Man? Liels paldies!

Ilga: Varbūt jums vajadzētu mazliet atpūsties? Tikai pirms tam lai Juris atver logu. Un mēs tikmēr gatavosim vakariņas.

Brigita: Varbūt es varu palīdzēt?

Ilga: Paldies! Bet pirmajā dienā es taču uzreiz tevi nevaru likt pie darba.

Brigita: And for you – the flowers. Please put them in a vase, o.k.?

Ilga: Karlis! Over there is Karlis' room. Brigita, here is the bathroom. There you will also find towels and on the shelf toothpaste and soap.

Brigita: Great.

Kaspars: And here is the kitchen.

Brigita: O, how modern!

Juris: That is for you.

Karlis: For me? Thank you very much!

Ilga: Perhaps you should rest for a little while. Before that, though, Juris should open the window. And we in the meantime will be preparing supper.

Brigita: Perhaps I can help?

Ilga: Thanks! But I can hardly put you to work on the first day.

MĀJĀS (TITRI)

– Cik liela māja!

– Vai tā ir jūsu?

– Nē, tā mums nepieder. Mēs šajā mājā īrējam dzīvokli. Mums ir četrstabu dzīvoklis.

– Cik ir pulkstenis?

– Bez astoņām minūtēm seši.

– Vai tavs pulkstenis rāda pareizu laiku?

– Jā, es to noregulēju pēc Latvijas laika.

– Lūk, mūsu dzīvoklis!

– Šī ir dzīvojamā istaba. Jūs dzīvosiet šajā istabā. Skapī ir gultas veļa, segas, spilveni.

AT HOME (CAPTIONS)

– What a big building!

– Is it yours?

– No, it does not belong to us. We rent an apartment in this building. We have a four room apartment.

– What time is it?

– Eight minutes to six.

– Does your watch show the correct time?

– Yes, I set it to the local time.

– Look! Our apartment!

– This is our living room. You are going to stay in this room. (This is going to be your room.) There are bed linen, blankets and pillows in the closet.

– Te ir vannas istaba. Lūk, tur ir dvieļi, ziepes un zobu pasta.

– Tā ir mūsu virtuve.

– Cik moderna!

– Over here is a bathroom. See, there are towels, soap and tooth paste.

– This is our kitchen.

– How modern!

VAKARIŅAS

Ilga: Tu nomizosi kartupeļus. Es pa to laiku ielikšu cepeškrāsnī vistu, tad sagatavošu salātus. Kā tu domā, vai viņiem salāti labāk garšotu ar eļļu, krējumu vai majonēzi?

Kaspars: Tu vari pajautāt.

Ilga: Es to nokārtošu, labi? Kārlī! Kārlī! Kārlī! Ā, tu jau to esi atvēris. Nu, redzi, vai tev tā patīk?

Kārlis: Hm.

Ilga: Žoti skaisti! O, un antena! Tā, klausies! Tu tagad uzliec uz galda šķīvjus, dakšiņas, nažus un glāzes. Labi? Norunāts?

Kārlis: Vai limonādes glāzes un tās mazās arī?

Ilga: Arī mazās.

Kārlis: Cik garšīgi salāti!

Brigita: Ārkārtīgi garšīgi, vai ne? Un tās svaigās dillītes klāt.

Ilga: Vai iedzersim kafiju ar balzamu? Brigita, varbūt tu vēlētos liķieri? Mums ir mandeļu liķieris.

Brigita: Labprāt. Pagaidi, es tev palīdzēšu!

Ilga: Jūs abi ejiet uz istabu, mēs tikmēr novāksim traukus.

Brigita: Juris droši vien neatteiktos no glāzes konjaka.

SUPPER

Ilga: You will peel potatoes; I will in the meantime put the chicken into the oven; then I will fix the salad. What do you think, would they prefer salad with oil, cream or mayonnaise?

Kaspars: You can ask.

Ilga: I'll do that. Karlī! Karlī! Karlī! Oh, you already have opened it, I see. Do you like it?

Karlī: Hm...

Ilga: Wonderful! O, and an antenna too! Now listen! Put plates, forks, knives and glasses on the table, o.k.? Agreed?

Karlī: The lemonade glasses and the little ones also?

Ilga: The little ones also.

Karlī: What a delicious salad!

Brigita: Very delicious, don't you think? And the added fresh dill.

Ilga: Shall we have some coffee with balsam? Brigita, perhaps you would like some liqueur? We have almond liqueur.

Brigita: I'd love to. Wait, I'll help you!

Ilga: You two go to the living room, we will clear the table in the meanwhile.

Brigita: I am sure Juris wouldn't refuse (say no to) a glass of cognac.

VAKARIŅAS (TITRI)

- Kaspar, lūdzu, nomizo kartupeļus!
- Pajautā ciemiņiem, kādi salāti viņiem garšo!
- Kārli, uzliec uz galda šķīvjas, nažus un dakšīnas! Arī glāzes.
- Kuras glāzes? Lielās vai mazās?
- Gan lielās, gan mazās.
- Vai dzersit kafiju? Varu piedāvāt kafiju ar balzamu.
- Labprāt.

SUPPER (CAPTIONS)

- *Kaspar, please peel the potatoes!*
- *Ask guests what kind of salad they like!*
- *Karlis, put plates, knives and forks on the table.*
- *Which glasses? The big or small ones?*
- *Not only the small ones, but also the big ones.*
- *Are you going to drink coffee? I can offer you coffee with balsam.*
- *We'd love to!*

SARUNA PAR DAINĀM

Juris: Ar Dievu, ar Dievu, Ar labu dienu.
Ar Dievu saņēmu, Ar Dievu pavadu.

Kaspars: Savādi, ka viens cilvēks varēja sakrāt tik daudz tautasdziesmu. Vai, kā pats Barontēvs sacīja, dainas.

Juris: Vai daudz latviešu tās tagad lasa?

Krišjānis Barons esot krājis gandrīz visu savu mūžu. Ja nemaldos, viņš nomira astoņdesmit astoņu gadu vecumā.

Kaspars: Laikam gan. Es īsti neatceros.

Juris: Bet vai Staburagu vēl šodien var redzēt?

Kaspars: Var gan. Skaties! Vai tad tu nezini? To taču applūdināja. Kurā gadā tas īsti bija, es neatceros. Varbūt Ilga zina. Man kaut kur jābūt albumam ar fotogrāfijām. Tajās var redzēt Staburagu.

Juris: Vai tad neko nevarēja darīt, lai to neapplūdinātu?

Kaspars: Mēģināja jau. Bet tak vajag elektrību, jāattīsta ražošana. Tā tas palika. Kur mums tas albums ar fotogrāfijām par Staburagu?

CONVERSATION ABOUT DAINAS

Juris: Good by, good by, Have a good day by God! By God I received, By God I leave.

Kaspars: Strange, that one person could collect so many folk songs. Or as Father Barons himself called them – "dainas."

Juris: Do many people read them nowadays?

They say that Krišjānis Barons had collected them all his life long. If I am not mistaken, he died at the age of eighty-eight.

Kaspars: I suppose so, I do not remember exactly.

Juris: But can one see Staburags today?

Kaspars: Sure! Look. Don't you know? It was submerged (flooded). I don't remember anymore what year that took place (it was). Perhaps Ilga knows. I must have an album somewhere with photographs. You can see Staburags in them.

Juris: Could nothing be done to prevent its flooding?

Kaspars: People did try. But electricity is needed, production has to be developed. So it remained. (So nothing was done). Where is our photo album with the pictures of Staburags?

Ilga: Tepat jau tam vajag būt. Mazliet pacieties!

Kārlis: Mammu, kas ir Staburags?

Ilga: Kas jums visiem ir noticis? Staburags, Staburags. Pagaidiet taču! Ā, re, tepat jau ir. Skatieties, šeit pat gads ir minēts, kad to applūdināja.

Kārlis: Applūdināja. Zem ūdens? Kāpēc?

Kaspars: Pagaidi, bērnam taču jāpaskaidro!

Ilga: Man liekas, ir jau vēls. Kārli, tev vajadzētu iet gulēt, rīt mums ir grūta diena. Nu, labi, es tev nogriezišu gabaliņu tortes, bet tad gan gulēt!

Juris: Es tev šovakar pastāstīšu pasaku par Melno bruņnieku un Lāčplēsi, kā

viņi cīnījās. Tagad klausī mammau! Ej mazgājies un tad tūlīt gultā! Un gaidi mani! Sarunāts?

Brigita: Tas ir tik savādi, ka mēs varējām atbraukt uz Latviju. Mēs jau arī agrāk mēģinājām... Jūs jau laikam zināt?

Juris: Bet kā tad tas īsti notika?

Ilga: Tur vajadzēja būt pašam klāt, redzēt savām acīm un dzirdēt savām ausīm.

Kaspars: Mēs aiziesim rīt pie Brīvības pieminekļa un tad mēģināsim jums pastāstīt.

Ilga: Brigita, vai es jums varu piedāvāt kafiju?

Brigita: O, jā, lūdzu!

Ilga: It has to be here somewhere. Be a little patient!

Karlis: Mother, what is Staburags?

Ilga: What is matter with you all? Staburags, Staburags. Be patient! Ah, here it is, right here. Look, right here the year has been mentioned when it was being flooded.

Karlis: Flooded? Submerged under water? Why?

Kaspars: Wait, one has to explain it to the child!

Ilga: I think it is already late. Karlis, you should go to bed; tomorrow we have a hard day ahead. Well, o.k., I will cut a piece of cake for you, but then off to bed for sure!

Juris: I'll tell you the tale about the Black Knight and Lāčplēsis, how they fought.

Now, listen to your mother! Go wash yourself and then to bed with you right away! And wait for me! Agreed?

Brigita: It is so strange that we could come to Latvia for a visit. We tried it already before... I suppose you know?

Juris: Exactly how did it happen?

Ilga: You had to be there yourself, see it with your own eyes and hear it with your own ears.

Kaspars: Tomorrow we will go to the Monument of Freedom and then we will try to tell you.

Ilga: Brigita, may I offer you some coffee?

Brigita: O yes, please!

SARUNA PAR DAINĀM (TITRI)

– Kas ir dainas? Vai tās ir latviešu tautasdziesmas?

– Jā, tikai Krišjānis Barons tās nosauca par dainām.

CONVERSATION ABOUT DAINAS (CAPTIONS)

– *What are dainas? Are they Latvian folk songs?*

– *Yes, only Krišjānis Barons named them "dainas".*

– Vai viņš tās sacerēja?

– Nē, Barontēvs tās sakrāja un sakārtoja atbilstoši cilvēka dzīves gaitai.

PASAKA

Juris: Nu, tu vēl neesi aizmidzis?

Kārlis: Nē, es taču tevi gaidīju. Ne aci neaizdarīju, kā mamma saka.

Juris: Tad ir labi. Klausies! Sensenos laikos dzīvoja viens stiprs vīrs. Un viņš bija tik stiprs kā lācis.

Kārlis: Kā lācis?

Juris: Jā, bet nepārtrauc mani, klausies! Jā, un viņam bija pat lāča ausis. Un viņš gribēja savai tautai dot brīvību.

Kārlis: Ko tas nozīmē – tautai?

Juris: Ir dažādas tautas – ir dāņi, vācieši, krievi, zviedri, angļi. Un ir arī latvieši. Un viņš gribēja, lai latviešu tauta būtu brīva. Bet bija kādi, kas to negribēja.

Kārlis: Vai tie bija ļauni?

Juris: Laikam gan.

Kārlis: Bet tu teici, ka tur būs arī Melnais bruņnieks. Vai tas ir viens no ļaunajiem?

Juris: Jā, pareizi. Tas bija viens no pašiem visļaunākajiem.

Kārlis: Vai viņš bija briesmīgs?

Juris: Jā, viņam bija liels zobens un melnas dzelzs bruņas. Viņš bija arī ļoti viltīgs un stiprs.

Kārlis: Bet Lāčplēsis taču bija stiprāks, viņš bija stiprs kā lācis.

Juris: Viņa spēks bija lāča ausīs. Un Melnais bruņnieks to zināja. Viņš par visu varu centās tās nocirst.

– Did he write them?

– No, Father Barons collected them and arranged them according to the stages of people's lives.

THE TALE

Juris: Arent' you asleep yet?

Karlis: No, I waited for you. No shut-eye for me, as mother says.

Juris: That's good. Listen! Once upon a time there lived a strong man. And he was as strong as a bear.

Karlis: As a bear?

Juris: Yes, but do not interrupt me! Yes, and he even had ears like a bear. And he wanted to give his people freedom.

Karlis: What does that mean – his people?

Juris: There are different nations. There are Danes, Germans, Russians, Swedes, Englishmen. And there also are Latvians. He wanted that the Latvian nation would be free. But there were those who did not want it.

Karlis: Were those bad people?

Juris: Seems like that.

Karlis: But you said that there will also be the Black Knight. (That the Black Knight will also figure there.) Is he one of the bad ones?

Juris: That is right. He was one of the worst ones.

Karlis: Was he terrible?

Juris: Yes, he had a big sword and black, iron armour. He was also very cunning and strong.

Karlis: But Lāčplēsis was stronger; he was as strong as a bear.

Juris: His strength was in his ears. And the Black Knight knew that. He tried to hack them off desperately.

Kārlis: Viņam tas izdevās?

Juris: Tas notika...

Kārlis: Vai Lāčplēsis tad nomira?

Juris: Jā un nē. Redzi, Lāčplēsis pēdējiem spēkiem satvēra Melno bruñinieku un grūda viņu Daugavas melnajā dzelmē. Bet Melnais bruñinieks paguva satvert Lāčplēsi, un viņi abi divi nogrima Daugavas lielajos vilņos.

Kārlis: Es gan ticu, ka Lāčplēsis tomēr uzvarēs.

Juris: Bet tagad – tagad gul!

Karlis: Was he able to do it?

Juris: That happened...

Karlis: Did Lāčplēsis die then?

Juris: Yes and no. You see, he summoned all his strength (his strength ebbing), packed the Black Knight and pushed him into the black depth of the Daugava. However, the Black Knight managed to grasp Lāčplēsis and both of them perished in the Daugavas big waves.

Karlis: I believe, though, that Lāčplēsis will be victorious after all.

Juris: But now you must sleep!

PASAKA (TITRI)

– Vai tu vēl neguli?

– Nē, es gribu dzirdēt pasaku par Lāčplēsi.

– Reiz dzīvoja kāds vīrs.

– Kad tas notika?

– Senos laikos.

– Kāds viņš bija?

– ļoti stiprs.

– Cik stiprs?

– Stiprāks par lāci. Tāpēc viņu sauca par Lāčplēsi. Reiz Lāčplēsis cīnījās ar ļaunu bruñinieku.

– Kāpēc viņi cīnījās?

– Lāčplēsis aizstāvēja savas tautas brīvību.

– Kurš bija stiprāks?

– Lāčplēsis. Bet bruñinieks bija viltīgāks.

– Kā beidzās viņu cīņa?

THE TALE (CAPTIONS)

– Aren't you asleep yet?

– No, I want to hear the tale about Lāčplēsis.

– Once upon a time there lived a man.

– When did that happen?

– A long, long time ago.

– What was he like?

– Very strong.

– How strong?

– Stronger than a bear. That's why he was called Lāčplēsis. Once he fought with an evil knight.

– Why did they fight?

– Lāčplēsis defended his nations freedom.

– Who was stronger?

– Lāčplēsis. But the Black Knight was more cunning.

– How did their fight end?

– Abi nogrima Daugavā.

– Both of them perished in the Daugava.

PIE BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA

Juris: Ko īsti nozīmē tās trīs zvaigznes?

Ilga: Rainim ir tāds dzejolis "Trīs zvaigznes", un tajā ir teikts, ja es pareizi atceros, "Viena zvaigzne Kurzemīte, Otra zvaigzne Vidzemīte, Trešā zvaigzne zvaigznājā – tā bij' mīļā Latgalīte".

Kaspars: Tie ir Latvijas novadi.

Brigita: "Tēvzemei un Brīvībai".

Juris: Kas ir šī pieminekļa autors?

Kaspars: Tēlnieks Kārlis Zāle. Viņš ir veidojis arī Brāļu kapu ansamblī. Tā ir piemiņa kritušajiem karavīriem. Tur deg mūžīgā uguns.

Ilga: Deviņdesmito gadu sākumā te vienmēr bija daudz puķu. Tagad palicis mazāk.

Brigita: Mēs laikam pamazām sākam aizmirst tos notikumus.

Kaspars: Varbūt. Tolaik televizoru ekrānos bieži bija redzams šis monuments. Tas saistījās ar 18. novembri.

Juris: Tas latviešiem ir svēts datums.

Brigita: Šajā veidojumā var jaust daudz spēka, daudz dzīvības. Tas tiešām ir iespaidīgs.

Juris: Kur Kārlēns?

Brigita: Kā, viņš taču nupat bija.

Juris: Ā, redz, kur viņš ir!

AT THE MONUMENT OF FREEDOM

Juris: What exactly do those three stars signify?

Ilga: Rainis has a poem called "Three Stars", and if I recall correctly, it says, "One star is Kurzemīte, the other star is Vidzemīte, and the third star in the constellation – that is dear Latgalīte."

Kaspars: Those are regions of Latvia.

Brigita: "For fatherland and freedom"

Juris: Who is the designer of the monument?

Kaspars: Sculptor Kārlis Zāle. He also designed the group of sculptures at the Brāļu cemetery. It is a memorial to the fallen soldiers. The eternal flame burns there.

Ilga: At the beginning of the nineties there were always many flowers here. Now there are less.

Brigita: It seems like we are slowly forgetting (historical) developments.

Kaspars: Perhaps. In those days you could often see this monument on TV. It had to do with the 18th of November.

Juris: For Latvians this date is sacred.

Brigita: This creation express great power, a lot of life. It really is impressive.

Juris: Where is little Karlis?

Brigita: What? He was just here.

Juris: Look, there he is!

**PIE BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA
(TITRI)**

– Lūk, Brīvības piemineklis.

– Ko nozīmē tās trīs zvaigznes?

– Tie ir Latvijas novadi: Kurzeme,
Vidzeme un Latgale.

– Kas ir pieminekļa autors?

– Tēlnieks Kārlis Zāle.

– Kas tur rakstīts?

– "Tēvzemei un Brīvībai".

**AT THE MONUMENT OF FREEDOM
(CAPTIONS)**

– *Look, the Monument of Freedom!*

– *What do the three stars signify?*

– *They are three regions of Latvia: Kurzeme, Vidzeme, and Latgale.*

– *Who created (was the creator of) the monument?*

– *Sculptor Kārlis Zāle.*

– *What is written there?*

– *"For Fatherland and Freedom"*

DOMS

Ilga: Tur priekšā pāri laukumam var redzēt Domu.

Brigita: Re, cik liela baznīca! Tā taču ir baznīca?

Kaspars: Jā, tā ir gan baznīca, gan koncertzāle. Tajā notiek ērģeļmūzikas koncerti. Rīgas Doma ērģeles ir vienas no lielākajām pasaulei, tās ir arī ļoti senas. Jā, un līdz 1885. gadam tās bija vislielākās ērģeles pasaulei.

Juris: Bet vai koncertzāle pašlaik arī ir atvērta?

Ilga: Jā, mēs varam iejet un apskatīt. Ērģeļmūzikas koncerti notiek vakaros, bet dievkalpojumi – sestdienās, svētdienās. Šodien ir otrdiena.

Brigita: Es labprāt gribētu dzirdēt kādu koncertu.

THE DOME CATHEDRAL

Ilga: There ahead, across the square you can see the Dome Cathedral.

Brigita: My! What a big church! It is a church, isn't it?

Kaspars: Yes, it is both a church and a concert hall. Organ concerts are given there. The organ of the Dome Cathedral is one of the largest in the world; it is very old. Yes, and until the year 1885, it was the largest organ in the world.

Juris: But is the concert hall open now?

Ilga: Yes, we can go in and see it. The organ concerts take place in the evenings, but the church services on Saturdays, Sundays. Today is Tuesday.

Brigita: I would very much like to hear a concert.

DOMS (TITRI)

– Cik liela baznīca!

– Tas ir Rīgas Doms. Tajā notiek arī koncerti.

THE DOME CATHEDRAL (CAPTIONS)

– *What a big church!*

– *That is Riga's Dome Cathedral. Concerts are given there.*

– Kādi koncerti? – Ērģēlmūzikas koncerti. Doma ērģeles ir vienas no lielākajām pasaulei. – Kad notiek koncerti? – Tie ir katru vakaru, bet sestdienās un svētdienās notiek dievkalpojumi. – Mēs labprāt aizietu uz koncertu. – Vai tagad varam apskatīt baznīcu? – Jā, iesim iekšā!	– <i>What kind of concerts?</i> – <i>Organ concerts. The Dome organ is one of the largest in the world.</i> – <i>When are the concerts given (performed)?</i> – <i>Every evening, but Saturdays and Sundays church services take place.</i> – <i>We would love to go to a concert.</i> – <i>Can we see the church now?</i> – <i>Yes, let us go in.</i>

MĀKSLAS GALERIJĀ

AT THE ART GALLERY

Juris: Vai jūs, lūdzu, varētu man parādīt to mazo piespraudi? Vai tā ir no sudraba?	<i>Juris: Could you please show me that little pin? Is it (made of) silver?</i>
Pārdevēja: Jā, lūdzu!	<i>S.p.: Yes, here you are!</i>
Brigita: Vai mēs šeit varētu arī nopirkt kādu gleznu?	<i>Brigita: Could we also buy a painting here?</i>
Pārdevēja: Jā, lūdzu! Ja vēlaties, jūs varat aprunāties ar autoru.	<i>S.p.: Yes, certainly! If you would like, you can talk to the artist.</i>
Juris: Vai tas iespējams?	<i>Juris: Is that possible?</i>
Pārdevēja: Es viņu tūlīt pasaukšu.	<i>S.p.: I will call him right away.</i>
Juris: Mans vārds ir Juris Siliņš, un tā ir mana sieva Brigita Siliņa.	<i>Juris: My name is Juris Siliņš and this is my wife Brigita Siliņa.</i>
Mākslinieks: Mani sauc Rolands Krišjānis.	<i>Artist: My name is Rolands Krišjānis.</i>
Brigita: Mēs esam no Amerikas. Vai jums būtu ūžel, ja jūsu glezna aizcelotu uz Ameriku?	<i>Brigita: We are from America. Would you mind if one of your paintings went to America?</i>
Mākslinieks: Es domāju, ka jūs esat atgriezušies, lai šeit paliktu. Bet varbūt man tā nevajadzēja teikt?	<i>Artist: I thought that you have returned in order to stay here permanently. But perhaps I should not have said that?</i>
Juris: Nav īsti pareizi teikt – atgriezties. Labāk būtu jāsaka: ierasties no jauna, kā pirmoreiz – kā tad, kad piedzimst. Tikai nu tas jādara otrreiz.	<i>Juris: It is not exactly correct to say – return. It would be more precise to say – arrive anew, just like first time when one was born. Only now that has to be repeated the second time.</i>

Brigita: Dzimtene. Tas ir tāds skaists vārds. Bet reizēm pārāk skaļš, tā ka aiz visa tā skaļuma pazūd vārda īstā nozīme. Juris gribēja redzēt savas mājas.

Mākslinieks: Tas ir mans darbs. Tas man dod maizi. Un es nekad nedomāju par to, kur atradīsies mani darbi. Es taču tos gleznoju, lai tie kādam būtu. Mēs taču visi esam cilvēki. Vai nav vienalga, kur mēs dzīvojam. Lai tik mēs būtu brīvi un varētu saprast viens otru.

Juris: Vai jums liekas, ka tagad mēs tādi esam?

Mākslinieks: Nezinu. Bet savā mākslā zināmā mērā esmu. Es gribu, lai mani saprot!

Kaspars: Mēs domājam, ka mums vajadzētu doties kaut kur paēst.

Ilga: Varbūt iesim uz kafejnīcu "Staburags"?

Juris: Paldies par sarunu! Atvainojiet! Jā, es gribēju no jums atvadīties. Pat atgriezties mājās ne vienmēr ir viegli. Paldies un uz redzēšanos!

Mākslinieks: Uz redzēšanos!

Juris: Jūs ejiet! Es gribēju kaut ko nopirkt. Dodiet man to lielo podu! Tas būs manai lauku mājai. Mēs tādā traukā glabājām ābolus. Un cik man jāmaksā?

Pārdevja: Divdesmit pieci lati.

Brigita: Fatherland (land of birth). That is such a beautiful word. But occasionally too shrill, so that because of all that noise, the meaning of the word is lost. Juris wanted to see his home. (Childhood home, birthplace).

Artist: This is my work. It earns me my living. And I never even give a thought where my work will eventually be located. I paint them so that someone might own them. Does it matter where we live (reside)? What does matter is that we would be free and could understand each other.

Juris: Do you think, that it is so today?

Artist: I do not know. But in my art I am to a certain degree. I wish to be understood.

Kaspars: We think that we should go somewhere to eat.

Ilga: Perhaps we should go to café "Staburags"?

Juris: I enjoyed our conversation! Excuse me. Yes, I wanted to say good-bye to you. Even to return home is not always easy. Thank you and good-bye!

Artist: Good-bye!

Juris: You go ahead. I wanted to buy something. Please give me that large pot! It will be for my countryside home. We stored apples in such a pot. What do I owe you?

S.p.: Twenty-five lats.

MĀKSLAS GALERIJĀ (TITRI)

– Vai jūs varat parādīt to mazo sudraba piespraudi?

– Jā, lūdzu!

– Mēs gribam apskatīt šo gleznu.

AT THE ART GALLERY (CAPTIONS)

– Can you show me that small silver pin?

– Certainly!

– We would like to see this painting.

- Lūdzu! Jūs varat aprunāties arī ar gleznotāju. Es viņu tūlīt pasaukšu.
- Mans vārds ir Juris Siliņš, un šī ir mana sieva Brigita Siliņa.
- Ľoti patīkami. Mani sauc Rolands Krišjānis.
- Mēs esam no Amerikas.
- Vai jums patīk mana glezna?
- Ľoti patīk.

- Here you are. You can also talk to the artist. I'll call him right away.
- My name is Juris Siliņš, and this is my wife Brigita Siliņa.
- Glad to meet you. My name is Rolands Krišjānis.
- We are from America.
- Do you like my painting?
- Very much.

KAFEJNĪCĀ "STABURAGS"

Kaspars: Ko mēs ēdīsim?

Ilga: Pagaidīsim, līdz viesmīlis atnes īdienkartī.

Kārlis: Tu man apsolīji, ka mēs šodien ēdīsim saldējumu.

Juris: Tu to dabūsi. Tikai pacieties!

Viesmīlis: Lūdzu!

Kaspars: Cepts cūkas stilbiņš – divas porcijas. Siļķe ar biezpienu – viena porcija. Krāsnī cepti kartupeļi – četras porcijas. Cepti āboli ar putukrējumu visiem – piecas porcijas. Lauku alus muciņās – tas ir nefiltrēts? Divus litrus, lūdzu. Un iesala dzērienu – vienu pudeli. Paldies!

Viesmīlis: Jā.

Brigita: Mākslas salonā pārdevēja sacīja, ka šovasar būšot Dziesmu svētki.

Ilga: Jā, septītajā jūlijā.

Juris: Žēl, ka mums jādodas atpakaļ un mēs nevaram palikt.

Kaspars: Mēs varētu mājās paskatīties videofilmu par iepriekšējiem. Es pats tos filmēju.

Brigita: Tas gan būtu lieliski!

AT THE CAFÉ "STABURAGS"

Kaspars: What are we going to eat?

Ilga: Let us wait until the waiter brings us the menu.

Kārlis: You promised me that today we will have ice-cream.

Juris: You are going to get it. Just be patient!

Waiter: Here you are!

Kaspars: (We'll have) roasted pettitoes – two portions, herring with cottage cheese – one portion. Baked potatoes – four portions. Baked apples with whipped cream – for all of us – five portions. Country (brewed) beer in kegs – is it unfiltered? Two liters, please. And malt drink – one bottle. Thank you.

Waiter: Certainly.

Brigita: At the art gallery the saleslady said that there will be the Song Festival this summer.

Ilga: Yes, on the seventh of July.

Juris: What a pity that we have to return home and we cannot stay.

Kaspars: We could watch a video from the previous one. I filmed it myself.

Brigita: That would be great!

Ilga: Mēs labprāt jums to uzdāvinātu. Ko tu domā?

Kaspars: Tā ir lieliska ideja. Tā mēs arī darīsim.

Viesmīlis: Divpadsmit lati un trīsdesmit santīmi.

KAFEJNĪCĀ "STABURAGS" (TITRI)

- Ko mēs ēdīsim?
- Palūgsim viesmīlim ēdienkartī.
- Mēs vēlētos kaut ko latviešu gaumē.
- Mums, lūdzu, ceptus cūkas stilbiņus, siļķi ar biezpienu un krāsnī ceptus kartupeļus. Piecas porcijas ceptu ābolu ar putukrējumu.
- Dodiet arī lauku alu un iesala dzērienu.
- Vai šovasar būs Dziesmu svētki?
- Jā, septītajā jūlijā.
- Žēl, mēs tad vairs nebūsim Latvijā.
- Mēs jums parādīsim videofilmu par iepriekšējiem Dziesmu svētkiem.
- Tā ir laba ideja.

Ilga: We would love to give it to you as a present. What do you think?

Kaspars: That is a great idea. That is what we'll do.

Waiter: (That will be) twelve lats and thirty santims.

AT THE CAFÉ "STABURAGS" (CAPTIONS)

- *What will we have? What will we eat?*
- *Let's ask the waiter for a menu.*
- *We would like a Latvian dish.*
- *We would like roasted pettitoes, herring with cottage cheese and baked potatoes. Five portions of baked apples with whipped cream.*
- *Give us also some country beer (brew) and malt drink.*
- *Will there be a Song Festival this summer?
(Will a Song Festival be held this summer?)*
- *Yes, on the seventh of July.*
- *What a pity that we are no longer going to be in Latvia then.*
- *We are going to show you a video (film) of the previous Song Festival.*
- *That is a good idea.*

PĒTERBAZNĪCA

Ilga: Jā, jauki, ka Pēterbaznīcas tornis ir atkal sveiks un vesels. Pēdējā kara laikā tornis nodega.

Brigita: Vai tas taisnība, ka tas bija augstākais koka tornis Eiropā?

Kaspars: Jā, tādas ziņas mums ir.

Brigita: Tiešām?

THE CHURCH OF ST. PETER

Ilga: Yes, it is nice that the steeple of St. Peter's church is whole again. (Is all in one piece again). During the last war it burned down.

Brigita: Is it true that it was the highest wood steeple in the world?

Kaspars: Yes, that's the information we have.

Brigita: Really?

Kaspars: Ir vērts ieskatīties arī pašā baznīcā.

Kaspars: It is worthwhile to look at the interior of the church.

PĒTERBAZNĪCA (TITRI)

- Jā, jauki, ka Pēterbaznīcas tornis ir atkal sveiks un vesels.
- Vai tas taisnība, ka tas bija augstākais koka tornis Eiropā?
- Jā.

THE CHURCH OF ST. PETER (CAPTIONS)

- Yes, it is nice that the steeple of St. Peter' s (church) is whole again.
- Is it true that it was the highest wood steeple in the world?
- Yes.

OPERAS KASE

Kaspars: Jāņa Mediņa opera 27. maijā, vakara izrāde, sākums deviņpadsmitos nulle, nulle, pēc Raiņa drāmas "Uguns un nakts", režisors Alvis Hermanis.

Kaspars: Lūdzu, trīs biļetes uz vakara izrādi!

Kasiere: Kur jūs vēlētos sēdēt?

Kaspars: Parterā, sestajā rindā.

Kasiere: Jā, lūdzu, sestajā rindā pa kreisi trīs biļetes. Jūsu vietas ir divpadsmitā, trīspadsmitā un četrpadsmitā.

Kaspars: Cik tas maksā?

Kasiere: Piecpadsmit latu.

Kaspars: Lūdzu!

Kasiere: Paldies!

Kasiere: Lūdzu!

Kaspars: Paldies!

AT THE BOX-OFFICE OF THE OPERA

Kaspars: Jānis Mediņš' opera, the twenty-seventh of May, evening performance, curtain time 7:00 pm, based on Rainis' drama "Uguns un nakts" (lit. Fire and Night), director Alvis Hermanis.

Kaspars: We would like three tickets for the evening performance!

(Please give us...)

*Cashier: Where would you like to sit?
(What seats would you like to have?)*

Kaspars: Orchestra, in the sixth row.

Cashier: Here you are, sixth row left, three tickets. Your seat numbers are twelve, thirteen, and fourteen.

Kaspars: How much are they?

Cashier: Fifteen lats.

Kaspars: Here you are.

Cashier: Thank you.

Cashier: You are welcome!

Kaspars: Thank you.

OPERAS KASE (TITRI)

- Jāņa Mediņa opera pēc Raiņa drāmas "Uguns un nakts". Divdesmit septītajā

AT THE BOX-OFFICE OF THE OPERA (CAPTIONS)

- *Jānis Mediņš' opera based on Rainis' drama "Uguns un nakts". The twenty-seventh of May.*

maiā. Vakara izrāde. Sākums 19.00.
Režisors Alvis Hermanis.

- Lūdzu, trīs biletēs uz vakara izrādi!
- Kur jūs vēlētos sēdēt?
- Parterā, sestajā rindā.
- Jā, lūdzu, sestajā rindā pa kreisi trīs biletēs. Jūsu vietas ir divpadsmitā, trīspadsmitā un četrpadsmitā.
- Cik jāmaksā?
- Piecpadsmit latu.
- Lūdzu!
- Paldies!

*Evening performance. Curtain time 7 pm.
Director – Alvis Hermanis.*

- Please, I would like to have three tickets for the evening performance.
- Where would you like to sit?
- In the orchestra, sixth row.
- Here you are, sixth row left. Your seats are number twelve, thirteen, and fourteen.
- How much?
- Fifteen lats.
- Here you are.
- Thank you.

VEIKALĀ "LAIMA"

Juris: Kārlēn, kur ir tavs laimes veikals?

Kārlis: Laimes veikals? "Laimas" veikals!

Brigita: Jā, jā! Juris ir liels šokolādes ēdājs, īsts kārumnieks.

Kārlis: Es arī! Tas nav tālu. Jāiet garām "kaķu" mājai.

Juris: Vai tad tur dzīvo kaķi?

Brigita: Vai te dzīvo tie lielie kārumnieki?

Juris: Tas ir tieši tas, kas man vajadzīgs.

Pārdevēja: Lūdzu! Ko varu piedāvāt?

Ilga: Lūk, konfektes "Prozit"!

Kārlis: Bet tajās taču ir likieris!

Juris: Konfektes "Prozit", vienu kilogramu konfekšu "Laima". Kas ir tajā kārbā?

IN THE (CANDY) STORE "LAIMA"

Juris: Kārlēns, where is your store of good fortune?

Kārlis: Store of good fortune? "Laimas" store!

Brigita: Yes, yes! Juris loves chocolate; he is a genuine chocoholic!

Kārlis: Me too! That's not far. We have to pass the house of cats.

Juris: Do cats live there?

Brigita: Is this were the people (folks) with the sweet tooth live?

Juris: That is exactly what I need.

S.p.: Yes! What can I offer you? (May I help you?)

Ilga: Look, the candy "Prozit"!

Kārlis: But there is liqueur in them!

Juris: (I would like) candy "Prozit", one kilogram of the candy "Laima". What is in that box?

Pārdevēja: Vai jūs domājat šo?	<i>S.p.: Do you mean this one?</i>
Juris: Jā, jā.	<i>Juris: Yes, yes.</i>
Pārdevēja: Tās ir konfektes "Putna piens".	<i>S.p.: Those contain candy called "Putna piens" (Lit. "Bird's Milk")</i>
Brigita: Vai garšīgas?	<i>Brigita: Does it taste good?</i>
Pārdevēja: Man garšo.	<i>S.p.: I like it.</i>
Brigita: Tad vienu kārbu, lūdzu! Kārlis! Kādas konfektes tev garšo?	<i>Brigita: Then (I'll take) one box, please! Kārlis, what kind of candy do you like?</i>
Kārlis: Man garšo šokolāde "Miks".	<i>Kārlis: I like chocolates called "Miks".</i>
Juris: Tad pirksim piecas šokolādes "Miks".	<i>Juris: Then let's buy five candy bars of "Miks". (...5 pieces of chocolates...)</i>
Ilga: O, nu gan pietiks saldumu.	<i>Ilga: Oh, now we have enough sweets! (That's enough sweets!)</i>
Juris: Paldies! Un cik tas viss maksās?	<i>Juris: Thank you! How much does all of this cost?</i>
Pārdevēja: Seši lati, septiņdesmit seši santīmi.	<i>S.p.: Six lats and seventy-six santims.</i>

VEIKALĀ "LAIMA" (TITRI)	IN THE (CANDY) STORE "LAIMA" (CAPTIONS)
– Kur ir veikals "Laima"?	– <i>Where is the candy shop "Laima"?</i>
– Tas nav tālu. Jāiet garām "kaķu" mājai, tad pa kreisi.	– <i>It is not far. We have to pass the house of cats. Then we have to turn left.</i>
– Lūk, veikals! Esam klāt.	– <i>Look, there is the store! We are here.</i>
– Lūdzu! Ko varu piedāvāt?	– <i>Yes! What can I offer you?</i>
– Konfektes "Prozit", vienu kilogramu konfekšu "Laima". Kas ir tajā kārbā?	– <i>Candy "Prozit", one kilogram of candy "Laima". What is in that box?</i>
– Tajā ir konfektes "Putna piens".	– <i>It contains candy called "Putna piens."</i>
– Vai garšīgas?	– <i>Does it taste good?</i>
– Jā, man garšo.	– <i>Yes, I like it.</i>
– Lūdzu, dodiet vienu kārbu.	– <i>Please give me one box.</i>
– Bet kādas konfektes tev garšo?	– <i>But what kind of candy do you like?</i>

- Man patīk šokolāde “Miks”.
- Labi, nopirksim piecas šokolādes “Miks”.

ILGAS UN KASPARA SARUNA

Kaspars: Kam viņš nopirkta to māla podu?

Ilga: Ko tu man jautā? Kā lai es to zinu? Tu man nekad neesi stāstījis, kā tavs tēvabrālis nokļuvis Amerikā. Mēs varējām uzzināt, vai tā māja ir laukos vai pilsētā, pirms viņi bija atbraukuši.

Kaspars: Pareizi. Es tev sacīju, lai tu uzraksti vēstulē visu, kas un kā.

Ilga: Es domāju, ka tu zini. Tie taču ir tavi radinieki. Tava tante un tēvocis.

Kaspars: Juris nokļuva Amerikā kara laikā kopā ar māti, bet mans tēvs palika kopā ar vecotēvu un vecomāti.

Ilga: Tātad viņi bija divi brāļi un karš viņus izšķīra?

Kaspars: Mans tēvs auga bez mātes.

Ilga: Bet kādēļ māte nepaņēma līdzī abus bērnus?

Kaspars: Viņa tajā laikā strādāja pilsētā, un kopā ar viņu bija tikai Juris. Tagad es saprotu! Kad kuģis devās projām un viņai vajadzēja izvēlēties, ko darīt, kopā ar viņu bija Juris, bet mans tēvs palika ar vecvecākiem laukos. Un tas varbūt bija tālu. Bet es taču nekad neesmu laukos dzīvojis!

Ilga: Tas būs interesanti!

Kaspars: Esmu mazliet uztraucies. Es aiziešu uz virtuvi pēc sulas. Vai tev arī atnest?

Ilga: Nē, paldies.

- I like a chocolate bar called “Miks”.

– Well then, let's buy five chocolate bars of “Miks”.

ILGA'S AND KASPAR'S CONVERSATION

Kaspars: For whom did he buy the clay pot?

Ilga: Why do you ask me? How should I know? You have never told me how your uncle got to America. We should have inquired if the house is (located) in the country or city before they arrived (before they had arrived).

Kaspars: That's right! I told you that you should write in the letter about everything – what is what.

Ilga: I thought that you knew. After all, they are your relatives. Your aunt and uncle.

Kaspars: My uncle got to America during the war. Together with his mother. But my father stayed with grandfather and grandmother.

Ilga: So, they were two brothers and the war separated them?

Kaspars: My father grew up without mother.

Ilga: But why didn't the mother take both children with her?

Kaspars: She worked in the city at that time and only Juris was with her. Now I understand! (It is clear to me!) When the ship departed (left) and she had to make up her mind what to do, Juris was with her but my father stayed behind with my grandparents. And that perhaps was quite far. But I have never lived in the country!

Ilga: That would be interesting!

Kaspars: I am a little excited. Go to the kitchen for some juice. Should I also bring something for you? (Can I also get you something?)

Ilga: No, thank you.

ILGAS UN KASPARA SARUNA (TITRI)

- Kad brauksim skatīties mūsu radu lauku māju?
- Rīt no rīta.
- Vai tu zini, kur tā atrodas?
- Jā, zinu.
- Kāpēc tu nekad neesi par to stāstījis?
- Tā ir mana vecātēva un vecāsmātes māja.
- Vai tavs tēvs un tēvocis Juris bija brāļi?
- Jā.
- Kā tavs tēvabrālis nokļuva Amerikā?
- Viņus izšķīra karš.

ILGA'S AND KASPAR'S CONVERSATION (CAPTIONS)

- *When are we going to go and look our relatives' countryside home?*
- *Tomorrow morning.*
- *Do you know where it is located?*
- *Yes, I know.*
- *Why haven't you ever mentioned it?*
- *That is my grandfather's and grandmother's home.*
- *Were your father and your uncle brothers?*
- *Yes (yes, they were).*
- *How did your father's brother get to America?*
- *They were separated by the war.*

LAUKOS

Saimniece: Labdien! Labdien! Nu, nāciet iekšā! Nāciet iekšā!

Juris: Nekas nav mainījies. Gaiss smaržo tāpat. Mēs nācām tur lejā gar grāvi, pa veco ceļu. Ziedēja purenes. Žogs gan nojaukts. Kārlēn, Kārlēn, vai tu zini tādu dzejolīti: Pienenītes, pienenītes...

Saimniece: Pienenītes, pienenītes. Sēž uz zaļas pakalnītes. Iet garām'i mīlā saule, Dod visām'i labudienu.

Saimniece: Nu, kur ta' vairs? Tagad visi ar traktoriem. Tā kā te – kur ta' nu vairs žogi? Nu, nāciet, nāciet, mīlie, tik iekšā! Nāciet tik iekšā!

Juris: Es esmu tik laimīgs! Te, sētā, mazs būdams, es spēlējos ar Tori. Tā sauca mūsu suni. Viņš bija tāds liels, melns. Tur aiz mājas bija dīķis, kur pavasaros kurkstēja vardes un siltās novakarēs jau

IN THE COUNTRY

Host: Hello! How are you! Come in! Come in!

Juris: Nothing has changed. The air smells the same. We walked on the road along the ditch down there. The marsh marigolds were blooming. The fence, however, has been torn down. Kārlēns, Kārlēns, do you know a poem that goes like this: Dandelions, dandelions...

Host: Dandelions, dandelion., Sit on a green hillside. The sun passes, greeting them all.

Host: Not anymore! Nowadays everyone with tractors... With all that is happened here, how could a fence remain? Come inside, come inside! Come inside!

Juris: I am (feel) so happy! Here in the courtyard when I was little I played with Toris. That was the name of our dog. He was big, black. Over there behind the house, there was a pond where in the spring the frogs would croak, and during the

maiā varēja sākt kert līņus.

Juris: Šeit, šajā lielajā istabā, pie krāsns mums bija tāds liels, plats sols. Bija patīkami ziemā uz tā sēdēt. Un, kad neviena nebija istabā, es atlaidos uz tā visā garumā un skatījos griestos. Sols bija zils. Jā. Un tur, pie loga, bija trauku skapis – brūns. Un šeit, vidū, bija liels ozolkoka galds, uz kura bieži stāvēja māla bļoda ar ziemas āboliem. Vai sētā aiz šķūnīša vēl ir tas lielais ozols ar stārkā ligzdu?

Saimniece: Tā gan vairs nav...

Juris: Ak, tā! Vai tu vari mums kaut ko padziedēt? Kad es kā zēns skrēju tev līdzi ganos, tu vienmēr dziedāji.

Saimniece: Ko tad lai es dziedu? Pag, šito: Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, deviņām'i ailītēm. Mani brāļi klēti taisa deviņiem'i arodiem. Taisāt, brāļi, ko taisāt'i, Uztaisiet man ustabiņ'

warm early evening hours alrerady in May we could begin to catch tenches.

Juris: Here in this big room we had a big, wide bench by the stove. It was so pleasant to sit on it in the wintertime. And when nobody was in the room, I lay down on it and looked up at the ceiling. The bench was blue. Yes. And there by the window was the cupboard; (it was) brown. And right here in the middle stood a large oak table on which often sat a clay bowl with winter apples. Is the large oak tree with the stork nest still there – the one in the courtyard behind the shed?

Host: It is no anymore...

Juris: Oh, sad! Could you sing us something? When I as a little boy shepherded together with you, you allways sung.

Host: Well, what shall I sing? Wait, may be this: Bloom, bloom, ear of wheat, with nine blossoms. My brothers are making a granary with nine partitions. Make, my brothers, whatever you make, Make me a small room.

LAUKOS (TITRI)

– Labdien! Nāciet iekšā! Labdien tēva mājās!

– Es esmu tik laimīgs. Te ir viss kā manā bērnībā. Aiz mājas bija dīķis, kur kērām zivis. Vai lielais ozols vēl ir aiz šķūnīša?

– Nē, tā gan vairs nav.

– Nāciet istabā!

– Es atceros, kā toreiz te izskatījās. Lielajā istabā pie krāsns bija plats koka sols. Pie loga stāvēja brūns trauku skapis. Istabas vidū bija liels ozolkoka galds. Uz tā stāvēja trauks ar āboliem.

– Cik te labi! Kā jau mājās...

IN THE COUNTRY (CAPTIONS)

– Good afternoon! Come in! Good afternoon in father's home!

– I am so happy! Everything here is just like in my childhood. Behind the house there was a pond, where we catched fishes. Is the large oak still behind the shed?

– No. That is not anymore.

– Come inside!

– I remember, how the room looked like in those days. In the big room we had a wide wodden bench by the stove. By the window was a brown cupboard. In the middle of the room there was a large oak table. A bowl with apples often sat on it.

– How good is here! As at home!

VĀRDI UN IZTEICIENI

EXPRESSIONS

Diennakts

rīts	morning
diena	day
vakars	evening
nakts	night
no rīta	in the morning
rīt no rīta	tomorrow morning
šorīt	this morning
dienā	during the day; during (in the) daytime
naktī	during the night; at night
Jānis atnāks vakarā.	Jānis is going to come in the evening.
Dienā viņš strādā.	He works during the day.

Nedēļas dienas

pirmdiena	Monday
otrdiena	Tuesday
trešdiena	Wednesday
ceturtdiena	Thursday
piektdiena	Friday
sestdiena	Saturday
svētdiena	Sunday

Gadalaiki

ziema	winter
pavasaris	spring
vasara	summer
rudens	fall; autumn
pagājušajā ziemā	last winter
nākamajā pavasarī	next spring

Mēneši

janvāris	January
februāris	February
marts	March
aprīlis	April
maijs	May
jūnijs	June
jūlijs	July
augusts	August

septembris	September
oktobris	October
novembris	November
decembris	December
Viņš ir dzimis jūnijā.	He is born in June
Augustā viņi brauks uz laukiem.	In August they are going to go to the country.
Mums atvaļinājums parasti ir septembrī.	Our vacation is usually in September. We usually take our vacation in September. We usually go on vacation in September.

Pulksteņa laiks

Cik ir pulkstenis?
 Piecas minūtes pāri desmitiem.
 Ceturksnis pāri diviem.
 Pusdesmit.
 Bez desmit minūtēm četri.
 Pulkstenis ir tieši astoņi.

Clock time

What time is it?
 Five minutes past ten.
 Quarter past two.
 Nine thirty. It is half past nine.
 Ten minutes to four.
 It is eight on the dot. It is exactly eight (o'clock).
 It is eight sharp.

Debespuses

austrumi
 dienvidi
 dienvidaustrumi
 dienvidrietumi
 rietumi
 ziemeļi
 ziemeļaustrumi
 ziemeļrietumi

Points of the compass

east
 south
 south-east
 south-west
 west
 north
 north-east
 north-west

Ēdienreize

brokastis
 pusdienas
 launags
 vakariņas

Meal-times

breakfast
 lunch
 afternoon snack;
 afternoon coffee break
 dinner, supper

Virziens, atrašanās vieta**Direction, location**

šeit	here
tur	there
augšā	above, up above, upstairs, for ex.: He lives upstairs
iekšā, vidū	in, inside, in the middle
priekšā	in front of...
šurp	here
turp	there
uz augšu	up
projām	away
nost	off, away
uz mājām	home
mājās	at home

ĪPAŠĪBAS**CHARACTERISTICS****Dimensijas****Dimensions**

augsts	high
biezs	thick, bulky (clothes)
dzelš	deep
īss	short
liels	big, large
mazs	small, little
plāns	thin
plats	wide, broad
sekls	shallow
šaurs	narrow
zems	low

Krāsas**Colors (colours – Brit.)**

balts	white
brūns	brown
dzeltens	yellow
gaišzils	light blue
melns	black
oranžs	orange
pelēks	gray
sarkans	red
sārts	pink
sudrabains	silver, silvery (poetic: silver colored)
tumšzils	dark blue
violets	violet
zaļš	green
zeltains	gold, golden (poetic: gold colored)

GRAMMAR

LIETVĀRDS

THE NOUN – GENDERS

8. In Latvian there are two genders, namely, masculine and feminine. However, there are few words used in the common gender. In Latvian there are no articles. The different genders are shown by the inflections (endings).

PLURAL OF NOUNS

9. The plural endings should not cause the foreigner too much difficulty. The following rough and ready rule may be set up initially:

vīriešu dzimte	vienskaitlis sieviešu dzimte	kopdzimte*
-s tēvs – a father -š karš – war -is tornis – a tower -us tirgus – a market	-a māsa – a sister -e upe – a river -s pils – a castle	-a paziņa – an acquaintance -e miegamice – a sleepyhead
-i tēvi – fathers kari – wars torņi – towers tirgi – markets	daudzskaitlis -as māsas – sisters -es upes – rivers -is pilis – castles	-as paziņas – acquaintances -es miegamices – sleepyheads

* There are surnames (Liepa, Egle) used both for males and females. The only difference when declining them is found in **vienskaitļa datīvs**:

kam? Liepai, Eglei – whom? (her)

kam? Liepam, Eglem – whom? (him)

There are not so many nouns of feminine gender ending in -s (declension VI):

acs – an eye

auss – an ear

balss – a voice

cilts – a tribe

debess – the sky

govs – a cow

Most obviously you have a Latvian-English dictionary in which you are sure to find the meanings of these and other words you may need to know.

klēts	plīts
klints	sirds
krāsns	smilts
krūts	telts
kūts	uguns

kvīts	valsts
nakts	vēsts
pils	zivs
pirts	zooss

Some nouns are used only in the plural:

durvis – a door

brokastis – breakfast

Cēsis – the name of a town

! Daugavpils, Jēkabpils, Krustpils, Salaspils, Ventspils are feminine proper nouns.

There are very few nouns ending in **-us** (masculine, declension III):

alus

apvidus

klepus

ledus

lietus

medus

tirgus

vidus

viltus

Some proper names:

Saldus – the name of a town

Edžus, Mikus, Ingus – male names

10. In Latvian there are many nouns which are used only in the plural or only in the singular:

klavieres – a piano

ērģeles – an organ

vakariņas – supper

svētki – a holiday, a festival, a festivity

rati

nauda

malka

! The cardinal points are used only as plural nouns (masculine):

austrumi – the east

dienvidi – the south

rietumi – west

ziemeļi – north

Also the main meals in Latvia are used as plural nouns but feminine:

brokastis – breakfast

pusdienas – dinner

vakariņas – supper

The Declension of the Noun

11. In Latvian there are six declensions and seven cases:

locījums	a case
Nominatīvs (N.) kas?	Nominative – who? what?
Ģenitīvs (G.) kā?	Genitive – whose?
Datīvs (D.) kam?	Dative – whom?
Akuzatīvs (A.) ko?	Accusative – who? whom?
Instrumentālis (I.) ar ko?	Instrumentalis – with whom?/what?
Lokatīvs (L.) kur? (kad?)*	Locative – where? (when?)*
Vokatīvs (V.) – !	Vocative – ! (a form of an address)

* Lokatīvs may have also the temporal meaning (kad? – vasarā – when? – in summer)

There are six declensions in Latvian:

pirmā deklinācija (the first declension) – masculine	-s, -š	-i
otrā deklinācija (the second declension) – masculine	-is	-i
trešā deklinācija (the third declension) – masculine	-us	-i
ceturtā deklinācija (the fourth declension) – feminine	-a	-as
piektā deklinācija (the fifth declension) – feminine	-e	-es
sestā deklinācija (the sixth declension) – feminine	-s	-is

The Table of the Declension of the Noun

vienskaitlis vīriešu dzimte			vienskaitlis sieviešu dzimte		
I	II	III	IV	V	VI
N. kas? -s,-š	-is	-us	N. kas? -a	-e	-s
G. kā? -a	* -a	-us	G. kā? -as	-es	-s
D. kam? -am	-im	-um	D. kam? -ai	-ei	-ij
A. ko? -u	-i	-u	A. ko? -u	-i	-i
I. ar ko? -u	-i	-u	I. ar ko? -u	-i	-i
L. kur? -ā	-ī	-ū	L. kur? -ā	-ē	-ī
V.! -s!	-i!	-u!	V.! -a!	-e!	-s!
daudzskaitlis vīriešu dzimte			daudzskaitlis sieviešu dzimte		
N. kas? -i	* -i	-i	N. kas? -as	-es	-is
G. kā? -u	* -u	-u	G. kā? -u	* -u	* -u
D. kam? -iem	* -iem	-iem	D. kam? -ām	-ēm	-īm
A. ko? -us	* -us	-us	A. ko? -as	-es	-is
I. ar ko? -iem	* -iem	-iem	I. ar ko? -ām	-ēm	-īm
L. kur? -os	* -os	-os	L. kur? -ās	-ēs	-īs
V.! -i!	* -i!	-i!	V.! -as!	-es!	-is!

Following the sample of the first declension (masculine) – **-s, -š** and the sample of the forth declension (feminine) – **-a** you are sure to be able to decline

- adjectives with the indefinite endings or inflections (liels, garš, liela, gara)

- ordinal numerals (viens, viena)
- many pronouns (viņš, viņa, kurš, kura)

Līdzskaņu mijas

Nouns of the second declension (-is) have alternation of consonants in genitive (singular) and all the cases in plural.

The same alternation of consonants takes place in nouns of the fifth and sixth declension (-e, -s) in genitive (plural) but you should remember that there are some exceptions to this rule.

N.	Viensk. ģen.	Daudzsk. nom.
b > bj gulbis	gulbja	gulbji
m > mj prāmis	prāmja	prāmji
p > pj skapis	skapja	skapji
v > vj šķīvis	šķīvja	šķīvji
l > l gailis	gaiļa	gaiļi
n > ņ līmenis	līmeņa	līmeņi
c > č līcis	līča	līči
d < ž brīdis	brīža	brīži
dz > dž pusaudzis	pusaudža	pusaudži
s > š trusis	truša	truši
t > š zutis	zuša	zuši
z > ž nazis	naža	naži

The same alternation of consonants takes place in some forms of the verb and other parts of speech.

- Consulting the table of the alternation of consonants from genitive case (ģenitīvs) of the plural:

sēnes Mežā ir daudz sēņu.

egles, priedes Mežā ir daudz eg..u un prie..u.

bites Man garšo bi..u medus.

bilētes Kasē vairs nav bīle..u.

karotes, naži, šķīvji, glāzes Uz galda ir daudz karo..u, na..u, šķīv..u, glā..u.

zivis Šeit ir daudz ziv..u.

Some notes on usage of noun cases

Nominatīvs (kas?)

1. **Nominatīvs** is used as a predicate in the sentence:

Šis alus (kas?) ir labs.

Brālis (kas?) raksta.

2. **Nominatīvs** is used after the verb in debititive mood:

Jāpērk grāmata (kas?).

Jāapskata Vecrīga (kas?).

Genitīvs (kā?)

1. **Genitīvs** is used in the role of the attribute. In English, as a rule, possessive case is used with an apostrophe' or of phrase:

brāļa grāmata – a brother's book

uzņēmuma vadītāja – an enterprise's manager

cirka direktors – the circus' director

Rīgas dzelzceļa stacija – the railway station of Riga

Doma laukums – the Dome Square

latviešu valoda – the Latvian language

putnu ligzdas – birds' nests

2. **Genitīvs** is used in street names:

Brīvības iela

Raiņa bulvāris

Marijas iela

3. **Genitīvs** is used in names, surnames, titles together with the words "kungs, kundze" when addressing:

Bērziņš – Bērziņa kungs!

Bērziņa – Bērziņas kundze!

Kaspars – Kaspara kungs!

Ilga – Ilgas kundze!

ministrs – ministra kungs!

ministre – ministres kundze!

4. **Genitīvs** is also used after the words **nav, trūkst, maz, pietiek, daudz:**

nav laika – have no time

trūkst naudas – lack money

maz draugu – few friends

pietiek laika – have enough time

daudz draugu – many friends

5. **Genitīvs** is used with the prepositions **aiz, bez, no, pēc, pie, pirms, uz, virs, zem** if a noun is in the singular:

aiz galda – behind the table

pie galda – at the table

uz galda – on the table

virs galda – above the table

zem galda – under the table

pēc stundas – in an hour

pirms gada – a year ago

bez naudas – without money

no Rīgas – from Riga

no koka – (made) of wood

Datīvs (kam?)

1. **Datīvs** is used to express belonging:

Kārlim (D.) ir māsa. Kārlis (N.) has a sister.

2. Datīvs is used after the prepositions **līdz, pa** if a noun is in the singular:

līdz Rīgai – to Riga

līdz vakaram – till evening

pa diviem uzreiz – two at a time

3. Datīvs is used with prepositions if nouns are in the plural:

uz galdiem – on the tables

pēc diviem mēnešiem – after two months

It should be borne in mind that different cases are used with one and the same preposition depending in which number – singular or plural – is the noun:

uz galda (G.) – on the table

uz galdiem (D.) – on the tables

Akuzatīvs (ko?)

1. Akuzatīvs is used with transitive verbs as an object:

nopirkt (ko?) pienu (A.), maizi (A.)

to buy (what?) milk, bread

redzēt (ko?) draugus (A.), jūru (A.)

to see (what?) friends, sea

lasīt (ko?) vēstuli (A.), grāmatu (A.)

to read (what?) a letter, a book

2. Akuzatīvs is used after the prepositions **ap, gar, pār, starp, pret, uz** (direction) if a noun is in the singular;

gar mežu – along the wood

pār tiltu – across the bridge

pret vēju – against the wind

uz Latviju, Ameriku – to Latvia, America

Instrumentālis (ar ko?)

Instrumentālis is used with the preposition **ar**. Actually this case may be dropped as unnecessary. In the singular the noun has the same ending as in **akuzatīvs** whereas in the plural – as in **datīvs**. The only difference is intonations but all this may be neglected. Just some examples:

dzert kafiju ar balzamu – to drink coffee with balsam

braukt ar vieglo automašīnu – to go by car

nodarboties ar sportu – to go in for sports

Lokatīvs (kur?, kad?)

Lokatīvs indicates a place or time and is never used with prepositions:

dzīvot (kur?) Rīgā, Tukumā, Saldū, Saulkrastos – to live in (where?) Riga, Tukums, Saldus, Saulkrasti;

atpūsties (kur?) Jūrmalā (kad?) rudenī – to have a rest in (where?) Jūrmala (when?) in autumn.

The vowel in the ending in **lokatīvs** is long: vakarā, pavasarī, dienā, pastā, upē, valstī, mājās, upēs, valstīs.

Bear in your mind!

brokastis, brokastīs – breakfast, for the breakfast
pusdienas, pusdienās – dinner, for the dinner
vakariņas, vakariņās – supper, for the supper

The names of seasons, months, days of the week and their forms in **lokatīvs**:

kas?	kad?	what?	when?
ziema	ziemā	winter	in winter
pavasarīs	pavasarī	spring	in spring
vasara	vasarā	summer	in summer
rudens	rudenī	autumn	in autumn
janvāris	janvārī	January	in January
februāris	februārī	February	in February
marts	martā	March	in March
aprīlis	aprīlī	April	in April
maijs	maijā	May	in May
jūnijs	jūnijā	June	in June
jūlijs	jūlijā	July	in July
augsts	augstā	August	in August
septembris	septembrī	September	in September
oktobris	oktobrī	October	in October
novembris	novembrī	November	in November
decembris	decembrī	December	in December

pirmdiena, pirdien, pirmdienās – Monday, on Monday, on Mondays
otrdiena, otrdien, otrdienās – Tuesday, on Tuesday, on Tuesdays

trešdiena –...

ceturtdiena

piektdiena

sestdiena

svētdiena

Vokatīvs (the case form for addressing)

1. The case form of **vokatīvs** may coincide with the form of **nominatīvs**:
tēvs (N.) tēvs!; or tēv! (V.)

2. The nouns of the second declension in **vokatīvs** in most cases have the ending **-i**:

Jānis – Jāni!

Vilnis – Vilni!

Kārlis – Kārli!

Some examples

Iepazīstieties, tas ir Jānis (N. kas?).

Tas ir Jāņa (G. kā?) tētis.

Jānim (D. kam?) ir suns.

Es redzu Jāni (A. ko?).

Mēs ar Jāni (I. ar ko?) brauksim uz laukiem.

Tas Jānī izsauc dusmas.

Jāni (V.), nāc mājās!

Read and listen to the forms of addresses and greetings when meeting in the texts of the script!

Memorize the forms when getting acquainted (*Lidostā, Vakariņas*)

Read and listen to the dialogue, name the relatives of Kaspars. Name them using the forms of addressing (*Mīlā māt!, Dārgie bērni!*).

• **Translate!**

1. Tā ir Vecrīga.

Tas ir Doma laukums.

Tie ir Zviedru vārti.

Tas ir Pulvertornis.

Tas ir Brīvības piemineklis.

2. Mēs gaidām ciemiņus no Amerikas (Krievijas, Lietuvas, Igaunijas, Zviedrijas).

3. Ilga atbrauca uz Latviju kopā ar ģimeni (ar vīru, ar brāli, ar māsu, ar vecākiem, ar vecmāmiņu).

4. Nopirksim pukes ciemiņiem (radiniekiem, draugiem, brālim, māsai, mammai, tēvam)!

5. Kaimiņiem (radiniekiem) ir skaists dzīvoklis.

6. Ernas brālis dzīvo Ventspilī (Jelgavā, Saulkrastos, Siguldā).

7. Šeit ir Melngalvju nams.

8. Vai Krūmiņa kungs ir mājās?

9. Atnesiet, lūdzu, zivju salātus, piena zupu, zemeņu saldējumu, Rīgas alu!

10. Es dzīvoju Aleksandra Čaka (Gogoļa, Turgeņeva, Krišjāna Barona, Merķeļa) ielā.

11. Mēs vasarā (pavasarī, ziemā, rudenī) atpūšamies laukos (jūrmalā, vasarnīcā, kalnos, dienvidos).

12. Es gribu nopirkt miltus (putraimus, gaļu, zivis, siļķi, biezpienu, zemenes, avenes).

It is useful to memorize the following ways of forming nouns:

1. To denote a person with suffixes:

-ējs, -ēja

pārdevējs, pārdevēja – a shop assistant

pircējs, pircēja – a buyer

-tājs, -tāja

skolotājs, skolotāja – a teacher

slēpotājs, slēpotāja – a skier

-nieks, -niece

strādnieks, strādniece – a worker

zemnieks, zemniece – a peasant

-inieks, -iniece

darbinieks, darbiniece – an employee

laucinieks, lauciniece – a countryman, a countrywoman

-ietis, -iete

latvietis, latviete – a Latvian

lietuvietis, lietuviete – a Lithuanian

but

igaunis, igauniete – an Estonian

zviedrs, zviedriete – a Swede

krievs, krievete – a Russian

2. To denote a place:

-ija

Latvija, Krievija, Igaunija

-nīca

slimnīca, darbnīca

-tava

noliktava, frizētava

3. To denote abstract quality or state:

-ība

ticība, cerība, mīlestība

-ums

godīgums, skopums, slinkums

4. To denote a diminutive form:

-iņš

(the first declension)

sols – soliņš

dēls – dēliņš

koks – kociņš

-īna

(the fourth declension)

māja – mājiņa

māsa – māsiņa

roka – rociņa

-ītis

(the second declension)

brālis – brālītis

Juris – Jurītis

sainis – sainītis

-īte

(the fifth declension)

maize – maizīte

saulē – saulīte

lelle – lellīte

-ītīna, -snīna

(the sixth declension)

balss – balstiņa

sirds – sirsniņa

Compound Nouns

Compound nouns have two stems and there is no connecting vowel among them. these words are never written with a hyphen.

koncertu (G.) zāle – koncertzāle (a concert hall)

ērģeļu (G.) mūzika – ērģelmūzika (organ music)

tēvu (G.) zeme – tēvzeme (a fatherland)

galvas (G.) pilsēta – galvaspilsēta (a capital)

- Find compound nouns in the text of the script. Translate these words.

The Formation of Nouns with the Help of Prefixes

at + tālums attālums

aiz + domas aizdomas

bez + darbs bezdarbs

ap + vidus apvidus

iz + eja izeja

ie + eja	ieeja
pār + eja	pāreja
pie + eja	pieeja
pa + saule	pasaule
sa + skaņa	saskaņa
uz + ticība	uzticība

Prefixes are used to form verbs (atbraukt, aizbraukt, izbraukt...) and other parts of speech as well.

- **Find in the script, write out, translate nouns having been formed with prefixes. Memorize these words.**
 - **Write out proper names you can find in the text of the dialogues. Pay attention to their spelling.**
 - **Check your knowledge by selecting the right variant.**
1. Man patīk.....
a) mana darba
b) manu darbu
c) mans darbs
 2. Es dzīvoju.....
a) Salaspili
b) Salaspilī
c) Salaspils
 3. Mēs skatījāmies..... par dzīvniekiem
a) filmā
b) filma
c) filmu
 4. Viņš brauc uz.....
a) Maskavu
b) Maskavā
c) Maskava
 5. Kārlis nopirka ziedus..
a) māte
b) mātei
c) māti
 6. Kurā mājā ir jūsu.....?
a) dzīvokļa
b) dzīvoklis
c) dzvoklī
 7. Apsveicu Jūs.....
a) svētkiem
b) svētkos
c) svētkus
 8. Es nopirku... un...
a) maizi a) piens
b) maize b) piena
c) maizei c) pienu
 9. Juris brauc ar...
a) mašīna
b) mašīnā
c) mašīnu

10. Cienījamā..

- a) Eglītis kundze!
- b) Eglīte kundze!
- c) Eglītes kundze!

The right answers are as follows: 1.c, 2. b, 3. c, 4. a, 5. b, 6. b, 7. b, 8. a, c, 9. c, 10. c.

The noun in Latvian has three genders (few nouns are used in the common gender), two numbers, six declensions and seven cases.

ĪPAŠAĪBAS VĀRDS THE ADJECTIVE

1. The adjective in Latvian has endings of two sorts:

nenoteiktā galotne – the indefinite ending

N. kas?	masculine	feminine
singular	-s, -š	-a
plural	-i	-as

noteiktā galotne – the definite ending

N. kas?	masculine	feminine
singular	-ais	-ā
plural	-ie	-ās

zils zīmulis – a blue pencil

zilais zīmulis – the blue pencil

sarkana roze – a red rose

sarkanā roze – the red rose

zili zīmuļi – blue pencils

zilie zīmuļi – the blue pencils

sarkanās rozes – red roses

sarkanās rozes – the red roses

2. The adjectives with the indefinite ending are declined as nouns (masculine, the first declension; feminine, the fourth declension)

- Choose adjectives and attune to the case and the number of the noun.

melns – black

balts – white

neliels – not big

dzeltens – yellow

godīgs – honest

ērts – comfortable

jauns – new, young

mazs – little, small

labs – good

Man ir...soma.

Kāpēc tev nav... automašīnas?

Pasniedziet, lūdzu,... gabaliņu tortes!

Es vēlos... kakī.

Man patīk strādāt ar... cilvēkiem.

Ar ko var aizbraukt uz Jūrmalu?

ar... elektrovilcienu

ar... kuģīti

ar.. velosipēdu

ar.....

3. THE INDEFINITE ENDING IS USED

3. 1. With an unknown object having been mentioned for the first time:

Pilsētā atvēra jaunu veikalu.

3. 2. After the following pronouns:

kāds, kāda – what

tāds, tāda – such

Pa ielu aizbrauca kāda melna mašīna.

3. 3. When an adjective is a part of the predicate:

Vakars ir silts.

4. The **definite** ending is used with already known object which has been mentioned before:

Es nopirku jaunu somu. Jaunā soma ir laba.

4. 1. After the pronouns:

mans mans **labaɪs** draugs

mana mana labā draudzene

tavs tavs mazais brālis

tava tava mazā māsa

mūsu mūsu **mīlie** vecāki

jūsu jūsu **mīlās** māsas

jūsu lielie dēli

jūsu lielās meitas

viņa viņa ērtāis dzīvoklis

viņa ērtā istaba

viņas viņas skaistais dārzs

viņas skaistā meitiņa

viņu viņu gudrais bērns

viņu labā vecmāmiņa

šis šis baltais krekls

šī šī baltā šalle

tas tas sarkanais zīmulis

tā tā sarkanā roze

4. 2. When addressing someone:

Mīlā māsa! Dear sister! (in letters *Dear sister,*)

Dārgais draugs! Dear friend!

4. 3. If a noun and an adjective form one single notion:

Melnā jūra – the Black Sea

baltie ceriņi – white lilac

- **Compare!**

skaista roze – šī skaistā roze
 sarkana roze – tā sarkanā roze
 a beautiful rose – this beautiful rose
 a red rose – that red rose
 skaistas rozes – šīs skaistās rozes
 sarkanas rozes – tās sarkanās rozes
 beautiful roses – these beautiful roses
 red roses – those red roses

The declension of adjectives with the definite ending

labais draugs – the good friend

labā māsa – the good sister

vienskaitlis			
vīriešu dzimte	masculine	sieviešu dzimte	feminine
N. labais draugs	-ais	labā māsa	-ā
G. labā drauga	-ā	labās māsa	-ās
D. labajam draugam	-ajam	labajai māsai	-ajai
A. labo draugu	-o	labo māsu	-o
I. ar labo draugu	-o	ar labo māsu	-o
L. labajā draugā	-ajā	labajā māsā	-ajā
V. labais draugs!	-ais	labā māsa!	-ā
vienskaitlis			
N. labie draugi	-ie	labās māsas	-ās
G. labo draugu	-o	labo māsu	-o
D. labajiem draugiem	-ajiem	labajām māsām	-ajām
A. labos draugus	-os	labās māsas	-ās
I. ar labajiem draugiem	-ajiem	ar labajām māsā	-ajām
L. labajos draugos	-ajos	labajās māsās	-ajās
V. labie! draugi!	-ie	labās māsas	-ās

According to this pattern you can easily inflect the ordinal numbers, e. g.:
pirmais, pirmā – the first

- **Change the adjectives in accordance with the text using he definite ending!**

A. Hallo! Anita?

B. Jā,... (mīļa) Ērika, Anita klausās.

A. Vai tu zini, ka mūsu... (dārga) vecmāmiņai rīt ir (liela) jubileja?

B. Protams, rīt viņai ir dzimšanas diena.

A. Cik gadu paliek mūsu (dārga) jubilārei?

B. Astoņdesmit.

A. Kā mēs apsveiksim savu... (dārga vecmāmiņu)?

B. Dāvināsim... (baltas) rozes!

A. Lieliski! Šie... (balti) ziedi būs par... (balts) mūžu.

- **Finish the sentences with the adjectives either with the indefinite or the definite ending!**

A. Kam jūs vēlaties dāvināt šos ziedus?

B. Skaist... meitenei.

A. Vai šai skaist... jaunkundzei, ar kuru jūs kopā ceļojat?

B. Protams, ziedi patīk katrai sievietei.

Uzdāvini man skaistu (A.) rozi!
Paskaties uz šo skaisto (A.) rozi!

Ieliksim vāzē dzelten... (A.) ziedu!
Vai tev patīk mani dzelten... (N.) ziedi?

Sagaidīsim draugus ar skaist... (I.) neļķēm!
Mūsu skaist... (N.) nelķes viņiem patiks.

Nopērc, lūdzu, sarkan... (A.) asteres!
Ar šīm sarkan... (I.) asterēm es apsveikšu draugus.

No šiem balt... (G.), dzelten... (G.) un sarkan... (G.) ziediem var veidot skaist... (A.) ziedu kompozīciju.

 Read the dialogue of the script! Name the adjectives with the definite ending!

- **The adjectives which are used quite often. You can add some more.**

	Krāsas	Colours	
balts, -a	white	melns	black
zils	blue	brūns	brown
sarkans	red	dzeltens	yellow
zaļš	green	violets	violet

Produktu īpašības

svaigs, -a	fresh	sauss	dry
salds	sweet	sālš	salty
rūgts	bitter	skābs	sour
ciets	hard	mīksts	soft

Laika apstākļi

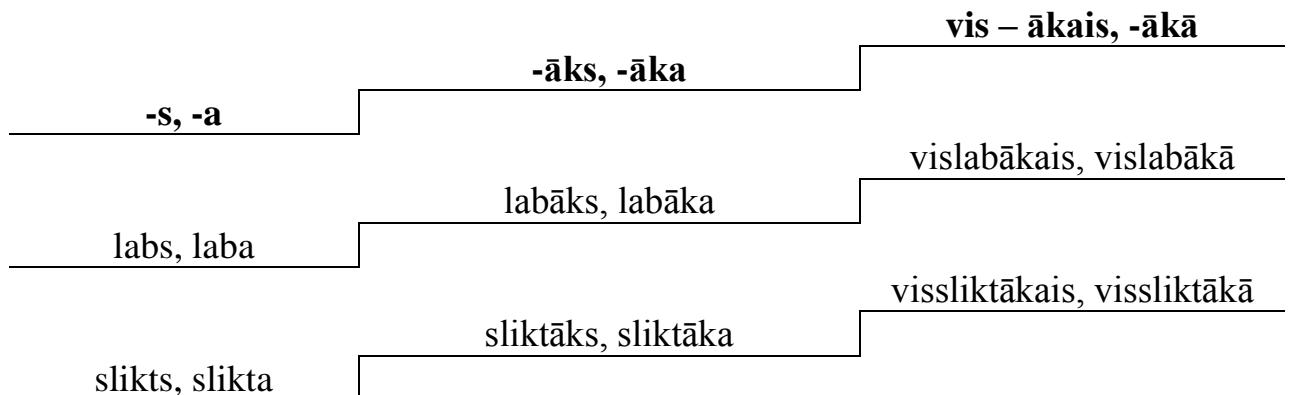
silts, -a	warm	auksts	cold
vēss	cool	karsts	hot
saulains	sunny	lietains	rainy

Cilvēka rakstura īpašības

labs, -a	good	godīgs*	honest
slikts	bad	kārtīgs	accurate
skops	stingy	taupīgs	thrifty
slinkis	lazy	tīriņgs	neat
laipns	kind	centīgs	hard-working

*The long vowel ī is used always in the adjectives with suffixe -īgs

The Degrees of Comparison of Adjectives

pamata – the positive
 pārākā – the comparative
 vispārākā – the superlative
 labs – labāks – vislabākais
 laba – labāka – vislabākā
 labi – labāki – vislabākie
 labas – labākas – vislabākās

good – better – the best
 good – better – the best
 good – better – the best
 good – better – the best

*The long vowel ā is used in the suffixes when forming the degrees of comparison of adjectives.

- Form the degrees of comparison!

I	II	III
skaists	skaistāks	visskaistākais
silts		
auksts		
jauks		
karsta	karstāka	viskarstākā
godīga		
tīriņa		
laimīga		

LOKĀMAIS DIVDABIS

The Participle

Just like an adjective the declinable (inflective) participle has both the indefinite and the definite endings and it is declined and attuned to the attributive word.

-ošs, -oša
 -ošais, -ošā

plaukstošs koks – a tree opening its buds
 plaukstošais koks – the tree opening its buds

plaukstoša roze – a rose which is blossoming out
plaukstošā roze – the rose which is blossoming out

-ams, -ama

-amais, -amā

ēdams ābols – an eatable apple (which may be eaten)

ēdamais ābols – the edible apple

ēdama oga – an eatable berry (which may be eaten)

ēdamā oga – the edible berry

-āms, -āma

-āmais, -āmā

gaidāms viesis – a guest being expected

gaidāmais viesis – the guest being expected

gaidāma viešņa – a guest (she) being expected

gaidāmā viešņa – the guest (she) being expected

-ts, -ta

-tais, -tā

adīts cimds – a knitted mitten

adītais cimds – the knitted mitten

adīta šalle – a knitted scarf

adītā šalle – the knitted scarf

-is, -usi

-ais, -usī

pieredzējis ārsts – an experienced doctor

pieredzējušais ārsts – the experienced doctor

pieredzējusi ārste – an experienced doctor (she)

pieredzējusī ārste – the experienced doctor (she)

*The participle endings in **-is, -usi** are used to form the perfect tenses:

Es esmu lasījis (masculine). I have read.

Es esmu lasījusi (feminine). I have read.

There are also undeclinable (uninflective) participles in Latvian:

-dams, -dama,

-dami, -damas

Strādā**dams** (masculine) es dziedu. Working/while working I am singing.

Strādā**dama** (feminine) es dziedu. Working/while working I am singing.

Strādā**dami** (masculine, plural) mēs dziedam. Working/while working we are singing.

Strādā**damas** (feminine, plural) mēs dziedam. Working/while working we are singing.

-ot

Strādā**dot** es dziedu. Working I am singing.

-am, -ām

Es nekad neredit viņu strādā**jam**. I never see him (her) working.

Es nekad neredit viņu lasā**m**. I never see him (her) reading.

APSTĀKĻA VRDS

THE ADVERB

Kad?	Kur?	Kā?
When?	Where?	How?

1. AS A RULE, ADVERBS POINT TO A PLACE, TIME, A CAUSE, A REASON, THE WAY OF DOING, ETC.

Šodien (kad?) ir labs laiks.

Today (when?) we have nice weather.

Šajā dzīvoklī (kur?) nav tālruņa.

There is no telephone in this flat (where?).

Mašīna brauc ātri (kā?).

The car goes fast (how?).

• **Translate!**

Kā jūs jūtaties? Labi!

Vai tas ir tuvu? Nē, tālu.

Brauksim ātri!

You should pay attention to the forms of adverbs and adjectives which are identical.

Compare:

Labi (kādi?) zēni.	Zēni mācās labi (kā?).
Good boys.	Boys learn well.

2. THE ADVERBS USED MOST FREQUENTLY ARE AS FOLLOWS:

kad?		kur?		kā?	
kad	when	pa labi	to the right	ātri	fast
tad	then	pa kreisi	to the left	lēni	slowly
agri	early	pāri	across	labi	well
vēlu	late	šeit	here	slikti	badly
šodien	today	tur	there	klusi	silently
vakar	yesterday	kur	where	skalī	loudly
rīt	tomorrow	nekur	nowhere	mierīgi	quietly
dažreiz	sometimes	tuvu –	near	pēkšņi	suddenly
nekad	never	tālu	far	bieži	often
tagad	now	iekšā	in	veikli	in a nimble way
tūlīt	immediately	ārā	out	vienkārši	simply
vēl	still	augšā	up	skaisti	beautifully
vienmēr	always	apakšā	below	jauki	nicely
sen	long ago				

The adverbs **daudz**, **maz** denote the indefinite amount and the noun is in **genitīvs**:

Man ir **maz** naudas (G.). I have little money.

Man ir **daudz** naudas (G.). I have much money.

Some adverbs can introduce interrogative sentences:

Kur tu ej? Where are you going?
Kad jūs braucat? When do you go?
Kāpēc mēs braucam? Why do we go?

- Complete the sentences using the appropriate adverbs!

kad?

Vilciens pienāk....
Es vakar ierados darbā....
... vakariņas es ēdu mājās.

kur?

Ejiet, lūdzu,...!
Muzejs atrodas....
Nāciet, lūdzu,...!

kā?

Šeit ir ļoti....
Runājiet, lūdzu,...!
Tas ir ļoti....
Iesim...!

3. THE FORMATION OF THE DEGREES OF COMPARISON OF ADJECTIVES

The comparative degree is formed from the positive degree:

lab + āk = **labāk** (better)

The superlative degree is formed from the comparative degree:

vis + labāk = **vislabāk** (the best)

- Form the degrees of the comparison of adjectives!

visātrāk

ātrāk

ātri

mierīgi

tālu

skaisti

vēlu

agri

viekli

jauki

bieži

• **Find the adverbs in the script!**

• **Choose the right version!**

1. Ejiet, lūdzu,...!

- a) uz kreiso b) kreisais c) pa kreisi

2. Man ir....gleznu.

- a) daudzas b) daudz c) daudzu

3. Es ceļos...

- a) agra b) agrs c) agri

4.... mēs iesim uz teātri.

- a) vakar b) šodien c) nekad

5. Nāciet, lūdzu,...!

- a) projām b) ārā c) iekšā

6. Bija ļoti...ar jums iepazīties.

- a) patīkami b) patika c) patīkams

7.... es biju viesos.

- a) vakars b) vakar c) rīt

8. Jūs braucat ļoti....

- a) labi b) laba c) labs

9. Iesim...!

- a) lēnais b) lēnu c) lēnām

The right answers:

1. c, 2. b, 3. c, 4. b, 5. b, c, 6. a, 7. b, 8. a, 9. c.

DARBĪBAS VĀRDS THE VERB

As in almost all the languages the verb is the most complicated part of speech.

1. THE FOLLOWING HINTS SHOULD BE BORN IN ONE'S MIND.

In dictionaries the verbs are given, as a rule, in the form of the infinitive (**nenoteiksme**).

In the infinitive the verb names the action, not pointing to time, person, number. It answers to the question “what to do?”

The infinitive of Latvian verbs end in **-t** or **-ties** (the reflexive verbs):

Tiešie barbības vārdi

iet – to go	vēlēties – to wish
dzīvot – to live	priecāties – to enjoy
dot – to give	

*A vowel before the endings **-t**, **-ties** is always a long one, e.g., strādāt, redzēt, rakstīt, mazgāties, iepazīties, dabūt, sasveicināties.

The verb in the Latvian language has:

- 3 personas – 3 persons
- 2 skaitļi – 2 numbers
- 3 vienkāršie laiki – 3 indefinite tenses
- 3 saliktie laiki – 3 perfect tenses
- 3 konjugācijas – 3 conjugations
- 3 pamat formas – 3 principal forms
- 5 izteiksmes – 5 moods

Persons and Numbers

vienskaitlis (the singular)		daudzskaitlis (the plural)	
1. persona	es	1. persona	mēs
1st person	I	1st person	we
2. persona	tu	2. persona	jūs
2nd person	you	2nd person	you
3. persona	viņš, viņa	3. persona	viņi, viņas
3rd person	he, she	3rd person	they

The direct verbs and reflexive verbs share the same endings in all the conjugations

Tiešie darbības vārdi (-t)

tagadne

vienskaitlis	daudzskaitlis
1. pers. es...- u	1. pers. mēs... - am, (-ām)
2. pers tu... - i	2. pers jūs... - at, (-āt)
3. pers. viņš, viņa, viņi, viņas... -, (- a)	

pagātne

vienskaitlis	daudzskaitlis
1. pers. es...- u	1. pers. mēs... - ām
2. pers tu... - i	2. pers jūs... - āt
3. pers. viņš, viņa, viņi, viņas... - a	

nākotne

vienskaitlis		daudzskaitlis	
1. pers.	es...-šu	1. pers.	mēs... -sim
2. pers	tu...-si	2. pers	jūs... -siet
3. pers. viņš, viņa, viņi, viņas... -s			

Atgriezeniskie darbības vārdi (-ties)

tagadne

vienskaitlis		daudzskaitlis	
1. pers.	es...-os	1. pers.	mēs... -amies, (-āmies)
2. pers	tu... -ies	2. pers	jūs...-aties, (-āties)
3. pers. viņš, viņa, viņi, viņas... -as, (-ās)			

pagātne

vienskaitlis		daudzskaitlis	
1. pers.	es...-os	1. pers.	mēs... -āmies
2. pers	tu... -ies	2. pers	jūs...-āties
3. pers. viņš, viņa, viņi, viņas... -ās			

nākotne

vienskaitlis		daudzskaitlis	
1. pers.	es...-šos	1. pers.	mēs... -simies
2. pers	tu... -sies	2. pers	jūs... -sieties
3. pers. viņš, viņa, viņi, viņas... -sies			

The endings of the persons change depending on a person, time, number and the conjugation of the verb.

THERE ARE THREE MAIN PRINCIPAL FORMS OF THE VERB IN THE LATVIAN LANGUAGE

1. The stem of the infinitive – the form of the verb without the ending **-t, -ties**; cel - t, dzīvo - t, strādā - t, īrē - t, dāvinā - t, lasī - t, redzē - t.

This form is used to form the future tense.

2. The stem of the present indefinite tense – the form of the first person in the singular, the present indefinite tense without the ending **-u**:

es ceļ - u, dzīvoj - u, strādāj - u, īrēj - u, dāvin - u, las - u, redz - u.

3. The stem of the past indefinite tense – the form of the first person in the singular, the past indefinite tense without the ending **-u**:

es cēl - u, dzīvoj - u, strādāj - u, īrēj - u, dāvināj - u, lasīj - u, redzēj - u.

The stem of the verb tells you the conjugation the verb belongs to.

The Conjugation of the Verb

Conjugation	Characteristic Features	Examples
I	one syllable in the infinitive (not counting the prefix and the ending of the reflexive verb -ties) the vowel and consonant shift takes place in the stem	pirkt, celt pirkt, pērku, pirku celt, ceļu, cēlu
II	they are formed with the help of the suffix -ā- , -ē-* , -o- (sometimes -ī-). They have -j- in the first person of the present indefinite tense; the stem of the first person in the present indefinite tense coincides with the first person in the past indefinite tense (the number of syllables is identical)	strādāt, dzīvot, spēlēt, es strādāju, dzīvoju, spēlēju, <i>pres.</i> es strādāju, dzīvoju, spēlēju, <i>past</i>
III	they are formed with the suffix -ē-* , -ī- , -inā- ; in the forms of the present indefinite tense there is no -j-	redzēt*, lasīt, dāvināt

* the verbs of conjugation II and III can have **-ē-**

The Examples of Conjugation of the Verb

būt (to be) – **esmu, biju, būšu**
(the auxiliary verb)

tagadne

1. pers.	es esmu	mēs esam
2. pers.	tu esi	jūs esat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	ir

pagātne

1. pers.	es biju	mēs bijām
2. pers.	tu biji	jūs bijāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	bija

nākotne

1. pers.	es būšu	mēs būsim
2. pers.	tu būsi	jūs būsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	būs

iet (to go) – **eju, gāju, iešu**
(the irregular verb)

tagadne

1. pers.	es eju	mēs ejam
2. pers.	tu ej	jūs ejat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	iet

pagātne

1. pers.	es gāju	mēs gājām
2. pers.	tu gāji	jūs gājāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas gāja	

nākotne

1. pers.	es iešu	mēs iesim
2. pers.	tu iesi	jūs iesiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas ies	

dot (to give) – **dodu, devu, došu**

(the irregular verb)

tagadne

1. pers.	es dodu	mēs dodam
2. pers.	tu dod	jūs dodat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dod	

pagātne

1. pers.	es devu	mēs devām
2. pers.	tu devi	jūs devāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas deva	

nākotne

1. pers.	es došu	mēs dosim
2. pers.	tu dosi	jūs dosiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dos	

The Verbs of Conjugation I**nākt** (to come) – **nāku, nācu, nākšu****tagadne**

1. pers.	es nāku	mēs nākam
2. pers.	tu nāc	jūs nākat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas nāk	

pagātne

1. pers.	es nācu	mēs nācām
2. pers.	tu nāci	jūs nācāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas nāca	

nākotne

1. pers.	es nākšu	mēs nāksim
2. pers.	tu nāksi	jūs nāksiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas nāks	

prast (to know, can) – **protu, pratu, pratīšu**

tagadne

1. pers.	es protu	mēs protam
2. pers.	tu proti	jūs protat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas prot	

pagātne

1. pers.	es pratu	mēs pratām
2. pers.	tu prati	jūs pratāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas prata	

nākotne

1. pers.	es pratīšu	mēs pratīsim
2. pers.	tu pratīsi	jūs pratīsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas pratīs	

The Verbs of Conjugation II

-ot dzīvot (to live) – dzīvoju, dzīvoju, dzīvošu

tagadne

1. pers.	es dzīvoju	mēs dzīvojam
2. pers.	tu dzīvo	jūs dzīvojat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dzīvo	

pagātne

1. pers.	es dzīvoju	mēs dzīvojām
2. pers.	tu dzīvoji	jūs dzīvojāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dzīvoja	

nākotne

1. pers.	es dzīvošu	mēs dzīvosim
2. pers.	tu dzīvosī	jūs dzīvosiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dzīvos	

-āt strādāt (to work) – strādāju, strādāju, strādāšu

tagadne

1. pers.	es strādāju	mēs strādājam
2. pers.	tu strādā	jūs strādājat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas strādā	

pagātne

1. pers.	es strādāju	mēs strādājām
2. pers.	tu strādāji	jūs strādājāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas strādāja	

nākotne

1. pers.	es strādāšu	mēs strādāsim
2. pers.	tu strādāsi	jūs strādāsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas strādās	

-ēt īrēt (to hire) – īrēju, īrēju, īrēšu

tagadne

1. pers.	es īrēju	mēs īrējam
2. pers.	tu īrē	jūs īrējat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas īrē	

pagātne

1. pers.	es īrēju	mēs īrējām
2. pers.	tu īrēji	jūs īrējāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas īrēja	

nākotne

1. pers.	es īrēšu	mēs īrēsim
2. pers.	tu īrēsi	jūs īrēsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas īrēs	

↓Note

Only the verbs of conjugation II have the ending -ot (-oties) and -āt (-āties), and three verbs of conjugation III (zināt, raudāt, dziedāt).

The Verbs of Conjugation III

-ināt dāvināt (to make a present) – dāvinu, dāvināju, dāvināšu

tagadne

1. pers.	dāvinu	mēs dāvinām
2. pers.	tu dāvini	jūs dāvināt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dāvina	

pagātne

1. pers.	es dāvināju	mēs dāvinājām
2. pers.	tu dāvināji	jūs dāvinājāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dāvināja	

nākotne

1. pers.	es dāvināšu	mēs dāvināsim
2. pers.	tu dāvināsi	jūs dāvināsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dāvinās	

-īt lasīt (to read) – lasu, lasīju, lasīšu

tagadne

1. pers.	es lasu	mēs lasām
2. pers.	tu lasi	jūs lasāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas lasa	

pagātne

1. pers.	es lasīju	mēs lasījām
2. pers.	tu lasīji	jūs lasījāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas lasīja	

nākotne

1. pers.	es lasīšu	mēs lasīsim
2. pers.	tu lasīsi	jūs lasīsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas lasīs	

-ēt redzēt (to see) – redzu, redzēju, redzēšu

tagadne

1. pers.	es redzu	mēs redzam
2. pers.	tu redzi	jūs redzat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas redz	

pagātne

1. pers.	es redzēju	mēs redzējām
2. pers.	tu redzēji	jūs redzējāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas redzēja	

nākotne

1. pers.	ees redzēšu	mēs redzēsim
2. pers.	tu redzēsi	jūs redzēsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas redzēs	

¶Note

The ending **-īt (īties)** indicates that the verb belongs to conjugation III. Only some verbs of conjugation II have this ending.

The verbs having the ending **-ināt (-ināties)** belong solely to conjugation III.
Both the verbs of conjugations II and III have the ending **-ēt (-ēties)**.

The Conjugation of the Reflexive Verbs

-ties
doties

tagadne

1. pers.	es dodos	mēs dodamies
2. pers.	tu dodies	jūs dodaties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dadas	

pagātne

1. pers.	es devos	mēs devāmies
2. pers.	tu devies	jūs devāties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas devās	

nākotne

1. pers.	es došos	mēs dosimies
2. pers.	tu dosies	jūs dosieties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dosies	

-oties, -āties, -ēties

gatavoties, mazgāties, kavēties

tagadne

1. pers.	es gatavojos	mēs gatavojamies
2. pers.	tu gatavojies	jūs gatavojaties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas gatavojas	

pagātne

1. pers.	es gatavojos	mēs gatavojāmies
2. pers.	tu gatavojies	jūs gatavojāties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas gatavojas	

nākotne

1. pers.	es gatavošos	mēs gatavosimies
2. pers.	tu gatavosies	jūs gatavosieties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas gatavosies	

-ināties, -īties, -ēties

sasveicināties, mācīties, vēlēties

tagadne

1. pers.	es mācos	mēs mācāmies
2. pers.	tu mācies	jūs mācāties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas mācās	

pagātne

1. pers.	es mācījos	mēs mācījāmies
2. pers.	tu mācījies	jūs mācījāties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas mācījās	

nākotne

1. pers.	es mācīšos	mēs mācīsimies
2. pers.	tu mācīsies	jūs mācīsieties
3. pers. .	viņš, viņa, viņi, viņas mācīsies	

• Choose the right version!

1.... braucat uz darbu.

- a) mēs b) tu c) jūs

2.... strādā ostā.

- a) viņi b) viņa c) es

3. Aina rīt... uz koncertu.

- a) gāja b) iet c) ies

4. Es... latviešu valodu.

- a) mācīties b) mācās c) mācos

5. Ko jūs vakar... pusdienās?

- a) ēdāt b) ēdīet c) ēda

6. Es rīt... uz jūrmalu.

- a) brauc b) braukšu c) braucam

7. Rīt... sniegs.

- a) ies b) ir c) snigs

8. Es... nopirkt gleznu.

- a) vēlu b) vēlas c) vēlos

9. Koris... Dziesmu svētkiem.

- a) gatavoties b) gatavo c) gatavojas

10. Kārlis rīt... klavieres.

- a) spēlējiet b) spēlē c) spēlēs

The right answers:

1. c, 2. a, b, 3. c, 4. c, 5. a, 6. b, 7. c, 8. c, 9. c, 10. c.

3. THERE ARE FIVE MOODS IN LATVIAN:

īstenības izteiksme – the indicative mood

vēlējuma izteiksme – the subjunctive mood

vajadzības izteiksme – the debititive/obligative mood

pavēles izteiksme – the imperative mood

atstāstījuma izteiksme – the relative/narrative mood

Subjunctive Mood

The form of the subjunctive mood is formed by changing the ending of the infinitive **-t, -ties** by the ending **-tu, tos**.

The infinitive

nopirk (-t) + tu
mācī (-t) + tos

Subjunctive mood

= nopirktu
= mācītos

Mēs labprāt īrētu šo vasarnīcu.

We would willingly rent this summer house.

Ko jūs man ieteiktu?

What would you propose me?

Mēs jums labprāt uzdāvinātu šo gleznu.

We would gladly give this picture you as a present.

Mēs gribētu (vēlētos) garšīgi paēst.

We would want (wish) to have a tasty meal.

- Find the examples with the subjunctive mood in the texts of the dialogues!

Debitive Mood

The form of the debititive mood is formed from the form of the third person in the present indefinite tense of the indicative mood by adding the prefix **jā-**.

jā + brauc = jābrauc (one must go)
jā + pērk = jāpērk (one must buy)
jā + strādā = jāstrādā (one must work)

The acting person is in **datīvs**.

D. kam? Jurim,
 Baibai jāiet, jābrauc, jāskatās.
 viesiem

The direct object depending upon the verb in the debititive mood is in **nominatīvs**, and not in **akuzatīvs**.

Kārlis (kas?) pērk ziedus (ko?).
Kārlis buys flowers.
Kārlim (kam?) jāpērk ziedi (kas?).
Kārlis must buy flowers.
Meitene (kas?) pērk maizi (ko?).
The girl buys bread.
Meitenei (kam?) jāpērk maize (kas?).
The girl must buy bread.

- Find the examples of the debititive mood in the dialogues!

Imperative Mood

The form of the singular in the imperative mood coincides with the form of the second person of the singular in the present indefinite tense.

- Compare!**

tu ej – ej!	you go – go!
tu mācies – mācies!	you learn – learn!

The form of the plural in the imperative ends in **-iet, -ieties**.

- Compare!**

jūs ejat – ejiet!	you go – go!
jūs mācāties – mācieties!	you learn – learn!

- Find the forms of the imperative mood in the dialogues!**

Relative Mood

The relative mood (*modus relativus*) is used when the speaker repeats others' words and he/she is not sure about their veracity. In English when translating the forms of the relative mood the following constructions may be used: it is said, they say, etc.

The forms of the present and the past indefinite tenses in the relative mood consist of the stem of the present and the past indefinite tenses in the indicative mood and the suffix **-ot**. The rough translation for some verbs in the relative mood might be as follows:

esot – one is said to be (refers to the present)
būšot – one is said to be (refers to the future)
ejot – one is said to go (refers to the present)
iešot – one is said to go (refers to the future)

- Find the forms of the relative mood in the dialogues!**

-

- Compare the moods of the verb and translate the sentences!**

Jānis dzer alu.
.....

Jānis labprāt dzertu alu.
.....

Jānim jādzer alus.
.....

Jānis dzerot alu.
.....

Jāni, dzer (dzeriet) alu!

• **Form all the moods of the verbs!**

1. Vizma cep torti.

Vizma bakes a cake.

2. Sievasmāte brauc ciemos pie saviem mazbērniem.

Mother-in-law goes to see her grandchildren.

3. Kasiere maksā algu pēc algu saraksta.

A cashier pays wages according to a pay bill.

4. Džons mācās latviešu valodu.

John learns the Latvian language.

Darbības vārdū saliktie laiki **The Perfect Tenses of the Verb**

The perfect tense of the verb consists of two parts:

-the auxiliary verb **būt** (to be) in the forms of all the forms in the present, the past and the future tense and

-the past participle (**-is, -usi**);

for the verbs which are not reflexive:

-is, -usi (the singular)

-uši, -ušas (the plural);

for the reflexive verbs:

-ies, -usies (the singular)

-ušies, -ušas (the plural).

The perfect tenses in the Latvian language are as follows:

saliktā tagadne – the present perfect tense

saliktā pagātne – the past perfect tense

saliktā nākotne – the future perfect tense.

saliktā tagadne	es	esmu	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā tagadne	es	biju	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā tagadne	es	būšu	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā tagadne	mēs	esam	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā tagadne	mēs	bijām	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā tagadne	mēs	būsim	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā tagadne	tu	esi	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā tagadne	tu	biji	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā tagadne	tu	būsi	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā tagadne	jūs	esat	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā tagadne	jūs	bijāt	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā tagadne	jūs	būsiet	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā tagadne	viņš (viņa)/ viņi (viņas)	ir	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)/noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā tagadne	viņš (viņa)/ viņi (viņas)	bija	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)/noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā tagadne	viņš (viņa)/ (viņi, viņas)	būs	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)/noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)

- Choose the right version!

1. Es... vasarnīcu.
a) nopirks b) nopirkst c) nopirku
- 2.... man, lūdzu, rīt!
a) pazvanīt b) piezvani c) piezvana
3. Man... piens.
a) vajag pirkst b) pirkst c) jāpērk
4. Es dzirdēju, ka rīt... liels vējš.
a) ir b) būšot c) bija
5. Ilga..., lūdzu, vakariņās!
a) nākt b) nāciet c) nāk
6. Ko jūs... apskatīt Vecrīgā?
a) gribēt b) grib c) gribētu

The right answers:

1. c, 2. b, 3. c, 4. b, 5. b, 6. c.

Vietniekvārds The Pronoun

The majority of pronouns are declined like the nouns of the first declension (masculine -s, -š), for example, **kāds**, **kurš** or like the nouns of the fourth declension (feminine -a), for example, **kāda**, **kura**.

Personu vietniekvārdi The Personal Pronouns

N. kas?	G. kā?	D. kam?	A. ko?	I. ar ko?	L. kur?
es	manis	man	mani	ar mani	manī
mēs	mūsu	mums	mūs	ar mums	mūsos
tu	tevis	tev	tevi	ar tevi	tevī
jūs	jūsu	jums	jūs	ar jums	jūsos
viņš*	viņa	viņam	viņu	ar viņu	viņā
viņa*	viņas	viņai	viņu	ar viņu	viņā
viņi*	viņu	viņiem	viņus	ar viņiem	viņos
viņas*	viņu	viņām	viņas	ar viņām	viņās

- These pronouns refer only to living beings.

- Translate!

It was very nice to get acquainted with you.
... bija ļoti patīkami ar... iepazīties.

1. May I phone you?
Vai... varu... piezvanīt?
2. Have you a large flat?
Vai... ir liels dzīvoklis?

3. Tomorrow I shall not be at home.

Rīt... nebūs mājās.

4. I need to talk to you (him).

... ar... jāparunā.

Norādāmie vietniekvārdi Demonstrative Pronouns

N. kas?	G. kā?	D. kam?	A. ko?	I. ar ko?	L. kur?
šis	šā	šim	šo	ar šo	šajā (šinī)
šie	šo	šiem	šos	ar šiem	šajos (šinīs)
šī	šīs	šai	šo	ar šo	šajā (šinī)
šīs	šo	šīm	šīs	ar šīm	šajās (šinīs)
tas	tā	tam	to	ar to	tajā (tanī)
tie	to	tiem	tos	ar tiem	tajos (tajos)
tā	tās	tai	to	ar to	tajā (tanī)
tās	to	tām	tās	ar tām	tajās (tanīs)

• **Translate!**

I love that (this) church.

Man patīk... baznīca.

I love that (this) square.

Man patīk... laukums.

I love that (this) organ.

Man patīk... ērģeles.

I love those (these) flowers.

I love those (these) pictures.

We do not have that (this) book.

Mums nav... grāmatas.

We do not have those (these) books.

Mums nav... grāmatu.

We do not have that (this) table.

Mums nav... galda.

We do not have those (these) tables.

Mums nav... galdu.

Ask this (that) man!

Pajautājiet... cilvēkam!

Ask these (those) men!

Pajautājiet... cilvēkiem!

Ask this (that) lady!

Pajautājiet... dāmai!

Ask these (those) ladies!

Pajautājiet... dāmām!

Let us go by this (that) car!

Brauksim ar... mašīnu!

Let us go by these (those) cars!

Brauksim ar... mašīnām!

He works in this (that) bank.

Viņš strādā... bankā.
He works in this (that) shop.
Viņš strādā... veikalā.

 Listen to the dialogues and then read them!
Find the demonstrative pronouns in the text!

Piederības vietniekvārdi The Possessive Pronouns

The possessive pronouns
mans, mana – my
tavs, tava – your
savs, sava – his, her, its
are declined just like the nouns of the first and the fourth declension.

The possessive pronouns
mūsu – our
jūsu – your
viņu – their
are not declined and they have no category of gender.

• Translate!

N. kas?

This is my house.
Šī ir mana māja.
This is my flat.
Šis ir mans dzīvoklis.
This is my mother.
Šī ir mana māte.
These are my children.
Šie ir mani bērni.
These are my girl-friends.
Šīs ir manas draudzenes.
These are our relatives.
Šie ir mani radinieki.

G. kā?

We live at my mother's (at my father's, at his sister's, at her brother's, at their relative's).
Mēs dzīvojam pie.....

D. kam?

My father, my (your) mother, your relatives, his sister, their relatives have (has) much money
Manam tēvam,.....ir daudz naudas.

A. ko?

I met your (my) father, your mother, our relatives, his sister, her brother, their relatives.
Es satiku tavu tēvu,.....

I. ar ko?

I spoke with your father (your brother, my mother, our relatives, his sister, her brother, their relatives).

Es runāju ar tavu tēvu,.....

L. kur?

I was in my flat (in my house, in your room, in our summer house).

Es biju savā dzīvoklī,

Jautājuma un attieksmes vietniekvārdi The Interrogative and Relative Pronouns

kas – who, what; that

kurš, kura – which

kāds, kāda – what

• **Compare!**

Kas tas ir? Who (what) is it?

Es nezinu, **kas** tas ir. I do not know who (what) it is.

Kas runā? Who is speaking?

Es zinu, **kas** runā. I know who is speaking.

Kurā stāvā dzīvo Juris? On which floor does Juris live?

Es zinu, **kurā** stāvā. I know on which floor.

Kāds būs laiks? What will the weather be like?

Uzzini, **kāds** būs laiks! Find out what the weather will be like!

Listen to the dialogues and then read them!

Underline the pronouns!

• **Choose the right version!**

1. Vai... dzeltenās puķes ir īrisi?
a) tās b) šīs c) šie
2. ... puķes jūs ieteiktu?
a) kāds b) kādi c) kādas
3. Kā... sauc?
a) jums b) tevi c) tev
4. Es neesmu redzējis māju,... dzīvoju bērnībā.
a) kur b) kurā c) kādā
5. Vai tas ir... dēls Kaspars?
a) jums b) jūs c) jūsu
6. Grūti iedomāties,... toreiz bija Rīga.
a) kura b) kādi c) kāda

7. Tagad... ēkā ir Latvijas Radio.
a) šajā b) tajā c) tāds
8. Vai tu zini,... izskatījās Melngalvju nams?
a) kurš b) kāds c) kas
9. Tā ir... māja.
a) mans b) mums c) mūsu

The rights answers:

1. a, b, 2. c, 3. b, 4. b, 5. c, 6. c, 7. a, b, 8. b, 9. c.

SKAITĀLA VĀRDS THE NUMERAL

1. THERE ARE ORDINAL AND CARDINAL NUMERALS IN THE LATVIAN LANGUAGE

pamata (cardinal)	kārtas (ordinal)
cik?	kurš?, kura?
viens, viena	pirmais, pirmā
divi, divas	otrais, otrā

Cik puķu ir vāzē?	5 (piecas) puķes.
How many flowers are there in the vase?	5 (five).
Kurš autobuss iet uz Imantu?	9. (devītais).
Which bus goes to Imanta?	9th (the ninth).
Kura vieta ir brīva?	1. (pirmā).
Which place is vacant?	1st (the first).

	masculine				feminine			
1	-s	viens	-s	gads	-a	viena	-a	diena
2	-i	divi	-i	gadi	-as	divas	-as	dienas
3	-	trīs	-i	gadi	-	trīs	-as	dienas
4	-i	četri	-i	gadi	-as	četras	-as	dienas
5	-i	pieci	-i	gadi	-as	piecas	-as	dienas
6	-i	seši	-i	gadi	-as	sešas	-as	dienas
7	-i	septiņi	-i	gadi	-as	septiņas	-as	dienas
8	-i	astoņi	-i	gadi	-as	astoņas	-as	dienas
9	-i	deviņi	-i	gadi	-as	deviņas	-as	dienas

- Agree the case of the numeral with the case of the noun!

Ko?

Dodiet, lūdzu, 4 latus un 9 santīmus!
Aizdodiet, lūdzu, 5 ... dolārus un 4 ... centus!

Ar ko?

Ar diviem, trim, 4..., 5..., 6..., 7..., 8..., 9... latiem man nepietiks.

Kur?

- 1... latā ir simts santīmu.
- 2... latos ir divi simti santīmu.
- 3... latos ir... simti santīmu.

Kas? Kā? Par cik?

Man ir 1... lats, 2... dolāri, 3... markas un 8... santīmi.

Man nav 5... dolāru.

Es nopirku dāvanas par 6... latiem un 7... santīmiem.

10–19

- are not declined as to genders and they do not alter.

* Except for responding questions “Cikos?” (at what time?) and “No cikiem līdz cikiem?” (from what time till what time?) when they have endings:

Lidmašīna izlido 16.00 (sešpadsmitos).

Es strādāju no 9.00 (deviņiem) līdz 15.00 (trijiem pēcpusdienā).

11	vienpadsmit	16	sešpadsmit
12	divpadsmit	17	septiņpadsmit
13	trīspadsmit	18	astoņpadsmit
14	četrpadsmit	19	deviņpadsmit
15	piecpadsmit		

vienpadsmit **gadi** (N.) vienpadsmit **dienas** (N.)

vienpadsmit **gados** (L.) vienpadsmit **dienās** (L.)

20–90

- are not declined as to genders and they do not alter.

20 – divdesmit	60 – sešdesmit
30 – trīsdesmit	70 – septiņdesmit
40 – četrdesmit	80 – astoņdesmit
50 – piecdesmit	90 – deviņdesmit

• Translate!

Mūsu mājā ir 18 dzīvokļi. No 18 dzīvokļiem 6 ir trīsistabu, bet 12 – divistabu dzīvokļi. Visos 18 dzīvokļos ir tālruņi. Mans tālruņa numurs ir 302015. Kāds ir jūsu tālruņa numurs? Mūsu mājas numurs ir 40, bet mana dzīvokļa numurs ir 4. Kāds ir jūsu dzīvokļa numurs?

2. THE COMPOUND NUMERALS IN LATVIAN ARE FORMED AS FOLLOWS;

20 + 2 = 22 divdesmit divi

20 + 4 = 24 divdesmit četri

The last digit is agreed with the noun in gender, number and case.

25 divdesmit pieci lati

36 trīsdesmit sešas Vācijas markas

48 četrdesmit astoņi ASV dolāri

357 trīs simti piecdesmit septiņi Krievijas rubļi

2954 divi tūkstoši deviņi simti piecdesmit četri liti

The Ordinal Numerals

1. pirmais, pirmā	14. četrpadsmitais, četrpadsmitā
2. otrs, otrā	15. piecpadsmitais, piecpadsmitā
3. trešais, trešā	16. sešpadsmitais, sešpadsmitā
4. ceturtais, ceturtā	17. septiņpadsmitais, septiņpadsmitā
5. piektais, piektā	18. astoņpadsmitais, astoņpadsmitā
6. sestais, sestā	19. deviņpadsmitais, deviņpadsmitā
7. septītais, septītā	20. divdesmitais, divdesmitā
8. astotais, astotā	21. divdesmit pirmais, divdesmit pirmā
9. devītais, devītā	22. divdesmit otrs, divdesmit otrā
10. desmitais, desmitā	23. divdesmit trešais, divdesmit trešā
11. vienpadsmitais, vienpadsmitā	24. divdesmit ceturtais, divdesmit ceturtā
12. divpadsmitais, divpadsmitā	100. simtais, simtā
13. trīspadsmitais, trīspadsmitā	

3. THE ORDINAL NUMERALS ARE DECLINED IN THE SAME WAY AS THE ADJECTIVES WITH THE DEFINITE ENDINGS:

pirmais (N.) dzīvoklis

pirmajā (L.) dzīvoklī

In the compound numerals only the last word is declined:

divdesmit piektais (N.) janvāris

divdesmit piektajā (L.) janvārī

Mind!

Do not forget to put a full stop after the ordinal (Arabic) numerals:

Es dzīvoju 5. stāvā. Firma atrodas 9. stāvā.

Kāds šodien ir datums?

What is the date today?

Šodien ir 1. janvāris. (kurš? N.)

1. janvārī (kurā? G.) es braukšu uz Liepāju.

Tagad ir 1998. (tūkstoš deviņi simti deviņdesmit astotais) gads.

Es esmu dzimis 1960. (tūkstoš deviņi simti sešdesmitā) gada 20. (divdesmitajā) augustā.

Rita ir dzimusī 1973. (tūkstoš deviņi simti septiņdesmit trešā) gada 5. (piektajā) jūnijā.

- **Answer the questions!**

1. Kad ir dibināta Rīga? When was Riga founded?

2. Kad jūs esat dzimis? When were you born?

3. Kāds šodien ir datums? What is the date today?

Cik ir pulkstenis? Cik ir laiks?

What is the time?

12 divpadsmit

3 trīs

9.00 deviņi (tieši deviņi)

21.00 divdesmit viens (deviņi vakarā)

17.30 pusseši (pusseši vakarā)

11.45 bez piecpadsmit minūtēm (ceturkšņa) divpadsmit

7.55 bez piecām minūtēm astoņi

piecpadsmit minūtes (ceturksnis) pāri četriem

• **Tell the time!**

7.00 14.00 9.20 11.15 7.30 16.50 18.45 23.25

5. When you have to answer the question cikos? bear in mind that the ordinal numerals and the noun **minūte** are in **lokatīvs**:

Cikos tu būsi mājās?	Es būšu mājās četros un 10 minūtēs.
Cikos ēdisim vakariņas?	Astoņos (divdesmitos).
Cikos pienāk vilciens?	Desmitos.
Cikos jūs būsiet lidostā?	Divos.

After the prepositions **no**, **līdz**, **pēc**, **pirms**, **ap** the numerals are in **datīvs**:

No deviņiem līdz desmitiem es būšu lidostā.

Pēc vienpadsmitiem es iešu pie friziera.

Pirms četriem man jābūt mājās.

Ap pieciem es satikšu draugu.

• **Write the numerals in words!**

A. Cikos mēs satiksimies?

B. 18. 15.....

A. Cikos sākas teātra izrāde?

B. 16. 30.....

A. Cikos beidzas izrāde?

B. 21. 00.....

A. Kurā rindā ir jūsu vieta?

B. 7.....

A. Kura vieta?

B. 5.....

A. Kurš autobuss iet uz lidostu?

B. 22.....

A. No cikiem līdz cikiem ir atvērts veikals “Motors”?

B. No 9 (-iem) līdz 20 (-iem).....

• **Find the numerals in the script!**

Choose the right version!

1. Dodiet, lūdzu, 4... biļetes!

a) četrus b) četrus c) četri

2. Nopērc... kūku!

a) vienai b) viens c) vienu

3. Vai jūs dzīvojat... stāvā?

a) deviņi b) devītajā c) devītais

4. Man ir... gadi.
a) divdesmit astotais b) divdesmit astotajā c) divdesmit astoņi

5. Koncerts sākas....
a) četri b) četros c) četriem

6. Muzejs atvērts līdz....
a) sešpadsmit b) sešpadsmitais c) sešpadsmitiem

7. Šodien ir... septembris.
a) piektā b) piektais c) piektajā

8. Vilciens pienāk....
a) deviņos b) deviņiem c) deviņi

9. Mana dzīvokļa numurs ir....
a) vienpadsmit b) vienpadsmitā c) vienpadsmitajā

Three right answers:

1. b, 2. c, 3. b, 4. c, 5. b, 6. c, 7. b, 8. a, 9.a.

Prievārds The Preposition

Every preposition governs the case endings of nouns, adjectives, numerals and pronouns.
In the singular the majority of prepositions govern ģenitīvs or akuzatīvs.
In the plural prepositions govern datīvs.

Frequently used prepositions	A noun case in the singular	A noun case in the plural
aiz – behind bez – without no – from pēc – after pie – at pirms – before virs – above zem – under uz – on	ģenitīvs	datīvs
līdz – till pa – by	datīvs	datīvs
ap – around gar – along par – about pār – across pret – against uz – to starp – between, among pa – along	akuzatīvs	datīvs
ar – with	instrumentālis	instrumentālis

Prepositions may have different meanings. Most of them point to place or direction. The meaning and the use do not always coincide in Latvian and English. Therefore it is wise to memorize prepositions together with the case form.

aiz	ģen.	Aiz mājas ir dārzs.
ap	ak.	Ap māju ir dārzs. Būšu mājās ap pusnakti.
ar	instr.	Braucu ar tramvaju. Slimoju ar gripu. Nodarbojos ar sportu. Dzeru kafiju ar cukuru. Atnāks Egles kungs ar dēlu.
no	ģen.	Vēstule no sievas. Vēstule no Londonas.
pa	ak.	Zēni skrien pa mežu.
par	ak.	Es strādāju par tulku. Mēs runājam par Latviju.
pēc	ģen.	Pusdienas būs pēc stundas.
pie	ģen.	Pie pieminekļa ir daudz ziedu.
pirms	ģen.	Mēs satikāmies pirms gada. Vilciens aizgāja pirms stundas.
pret	ak.	Tās ir zāles pret gripu.
starp	ak.	Starp debesīm un zemi.
uz	ģen. ak.	Uz galda ir trauki. Jānoslēdz līgums uz gadu. Brauksim uz lidostu!
virs	ģen.	Virs galvas lidinās ods.
zem	ģen.	Zem gultas ir čības.

- **Translate!**

Choose the right preposition and the case!

1. There was a pond behind the house.
2. A chandelier was hanging above the table.
3. There was a plate with apples on the table.
4. I lived at my grandfather's.
5. It was raining in the morning.
6. The concert will take place in an hour.
7. He went away an hour ago.

- **Write the words enclosed in brackets in the right case!**

Mums atbrauca radi no (ārzemes).
 Gids mums stāstīja par (Lielais Kristaps).
 Es zinu teiku par (Lāčplēsis).
 Satiksīmies no (rīts).
 Ēdīsim siļķi ar (biezpiens)!
 Uz (galds) ir trauki.
 Aiziesim pie (Brīvības piemineklis)!

Mans tēvs uzauga bez (māte).
Es paliku bez (vecāki).
Aiziešu uz (virtuve) pēc naža.

• Choose the right version!

1. Paldies tev... dāvanu!
 - a) aiz b) par c) no
2. Kaspars ir... pils.
 - a) par b) aiz c) līdz
3. Viesi atbrauca... Amerikas.
 - a) pie b) uz c) no
4. Brauksim... Siguldu!
 - a) pie b) no c) uz
5. Grūti ir dzīvot bez....
 - a) naudu b) nauda c) naudas
6. Es strādāju no... līdz....
no: a) viens b) vieniem c) vienos
līdz: a) seši b) sešus c) sešiem
7. Iesim.. koncertu!
 - a) pie b) uz c) par

The rights answers:

1. b, 2. b, 3. c, 4. c, 5. c, 6. b, c, 7. b.

Frequently used abbreviations after which there is no full stop

- m – metrs – metre
cm – centimetrs – centimetre
mm – milimetrs – milimetre
km – kilometrs – kilometre
 m^2 – kvadrātmetrs – square metre
 m^3 – kubikmetrs – cubic metre
ha – hektārs – hectar
g – grams – gramme
kg – kilograms – kilogrammme
t – tonna – ton
l – litrs – litre
min – minūte – minute
s – sekunde – second
kgs – kungs – Mr
kdze – kundze – Miss or Mrs
a/s – akciju sabiedrība – a stock company
SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību – Ltd (after the name of a private limited company)
ZPI – zinātniskās pētniecības institūts – a scientific and research institute
Ls – lats – lats (a currency unit in Latvia)

Frequently used abbreviations after which there is a full stop

apm. – apmēram – approximately
att. – attēls – a picture
dok. – dokumenti – a document
eks. – eksemplārs – a copy
g. – gads – a year
gab. – gabals – a piece
gs. – gadsimts – a century
inv. – inventārs – a stock, an inventory
lpp. – lappuse – a page
m. ē. – mūsu ēra – our era
milj. – miljons – a million
piem. – piemēram – for example
p. k. – pēc kārtas – in consecutive order
plkst. – pulksten – at... o'clock
resp. – respektīvi – to be more precise, or rather
spec. – speciāli – specially
sk. – skatīt – to look
š. g. – šā gada – this year
tab. – tabula – a table
t. i. – tas ir – that is
tūkst. – tūkstotis – a thousand
u. c. – un citi – and others
u. tml. – un tamlīdzīgi – and the like
utt. – un tā tālāk – and so on

Saiklis **The Conjunction**

Most frequently conjunctions are as follows:

un – and
bet – but
ka – that
kad – when
jo – since
ja – if
lai – in order to
vai – or (different objects – soma vai portfelis)
jeb – or (identical in meaning – tālrūnis jeb telefons)

kaut gan – although
kaut arī – although
tādēļ ka – because
tāpēc ka – because

ne vien – bet arī – not only – but also

gan – gan – both, either or
ne – ne – neither nor

Partikula The Particle

jā – yes

nē – no

arī – as well, too

varbūt – perhaps

it kā – as if

droši vien – probably

Izsauksmes vārds The Interjection and the Exclamation

ak! – oh!

vai! – oh!

klau! – listen!, hark!, look here!

lūk! – look!, there!, behold!

re – look!, see!, behold!, lo!

sveiks! – hello!

labdien! – good afternoon!

labrīt! – good morning!

labvakar! – good evening!

paldies! – thank you!

lūdzu! – here you are!, please!

kikirigī! – cock, a doodle doo!

vau-vau! – bow-wow!

Word Order

As a rule, a simple unextended sentence consists of the subject (S), the predicate (P) and the object (O). This is a usual word order in English:

A boy reads a book. Zēns lasa grāmatu.

In Latvian you may have all six versions of the word order:

Zēns lasa grāmatu.

Zēns grāmatu lasa.

Grāmatu zēns lasa.

Grāmatu lasa zēns.

Lasa zēns grāmatu.

Lasa grāmatu zēns.

You will be understood. Of course, one may wonder why you use this or that lofty or awkward style, etc. This is not the case in English.

Punctuation

You may have as many problems with a comma in Latvian as Latvians have with articles in English. Commas are used very widely and before conjunctions **ka**, **bet** they are a must unless they introduce a sentence which is not a good style of expression.

Vārdnīca

Vārdnīcā lietotie saīsinājumi:

apst. – apstākļa vārds
bezp. – bezpersonas
darb. – darbības vārds
dial. – dialektisms
divd. – divdabis

dsk. – daudzskaitlinieks vai
lietojams visbiežāk
daudzskaitlī
f. – forma
ģen. – ģenitīvs
izsauk. – izsauksmes vārds
īp. v. – īpašības vārds
lietv. – lietvārds
part. – partikula
priev. – prievārds
s. – sieviešu dzimte
saīs. – saīsinājums
sk. – skatīt
sk. v. – skaitļa vārds
skl. – saiklis
v. – vīriešu dzimte
vietn. – vietniekvārds

Dictionary

Abbreviations used in the dictionary:

adv – adverb
neut. – neuter gender
v – verb
d. – dialectical
pres. p. – present participle
p. p. – past participle
pl – plural noun or
common usage in the
plural
f. – form
gen. – genitive
int – interjection
a – adjective
n – noun
part – particle
prep – preposition
fem. – feminine gender
abb. – abbreviation
see
num – numeral
conj – conjunction
masc. – masculine gender
pron – pronoun

A a

abi vietn.
acs lietv. s.
agrāk apst.
ai izsauk.
aile lietv. s.
aiz priev.
aizbraukt darb. I
aizceļot darb. II
aiziet darb. I
aizmigt darb. I
aizmirst darb. I
ak izsauk.
albums lietv. v.
alus lietv. v.
Alvis lietv. v.
Amerika lietv. s.
anglis lietv. v.
Anna lietv. s.
ansamblis lietv. v.
antena lietv. s.
apakš/ apakšā apst.
apburošs divd.
apburt darb.

A a

both, pron
eye, n
previously, earlier, adv
o, oh! ah!, int
column (accounting, etc.), n
behind, in back of, prep
go away, drive away, leave, v
go away, leave, v
go away, leave, v
fall asleep, v
forget, v
oh!, int
album, n
beer, n
Alvis, n
America, n
Englishman, n
Anna, n
ensemble, troupe, company, n
antenna, n
under, underneath, adv
divine, breathtaking, bewitching, adv

apciemojums lietv. v.	<i>visit, n</i>
apetīte lietv. s.	<i>appetite, n</i>
apgērbs lietv. v.	<i>clothes (pl n), outfit, n</i>
apmeklēt darb. II	<i>visit, see, attend, v</i>
apmēram apst.	<i>approximately, about, adv</i>
applūdināt darb. III	<i>flood, v</i>
aprīlis lietv. v.	<i>April, n.</i>
aprūnāties darb. II	<i>discuss, talk about, v</i>
apskatīt darb. III	<i>look at, visit, view, v</i>
apsolīt darb. III	<i>promise, v</i>
apsveikt darb. I	<i>greet, v</i>
ar priev.	<i>with, prep</i>
arī part.	<i>also, too, as well as, like wise, part</i>
arlabunakti izsauk.	<i>good night!, int</i>
arods lietv. v.	<i>profession, occupation, n</i>
asparāgs lietv. v.	<i>asparagus, n</i>
astoñdesmit sk. v.	<i>eighty, num</i>
astoñi sk. v.	<i>eight, num</i>
atbraukt darb. I	<i>arrive, v</i>
atcerēties darb. III	<i>remember, v</i>
atgriezties darb. I	<i>return, v</i>
atjaunot darb. II	<i>renew, v</i>
atkāl apst.	<i>again, adv</i>
atkārtot darb. II	<i>repeat, v</i>
atlaisties darb. I	<i>lie down, recline, v</i>
atlidot darb. II	<i>arrive by air, v</i>
atļaut darb. I	<i>permit, v</i>
atnākt darb. I	<i>come, come by, v</i>
atnest darb. I	<i>bring, v</i>
atpakaļ apst.	<i>back, adv</i>
atpūsties darb. I	<i>rest, relax, v</i>
atplash darb. I	<i>find, v</i>
atplashies darb. I	<i>be, be situated, located, v</i>
atvadīties darb. III	<i>take leave, say good-bye, v</i>
atvainoties darb. II	<i>apologize, excuse oneself, v</i>
atvest darb. I	<i>bring, bring back, v</i>
atvērt darb. I	<i>open, v</i>
augsts lietv. v.	<i>August, n</i>
auns lietv. v.	<i>ram, n</i>
auss liet. s.	<i>ear, n</i>
aust darb. I	<i>weave, v</i>
austrumi lietv. v. dsk.	<i>east, n</i>
autobuss lietv. v.	<i>bus, n</i>
autors lietv. v.	<i>author, creator, designer, n</i>
avene lietv. s.	<i>raspberry, n</i>

Ā ā

ābols lietv. v.
ārzemnieks lietv. v.

Ā ā

apple, n
foreigner, n

B b

balts īp. v.
balzams lietv. v.
Barons lietv., v.
Barontēvs lietv., v.
baznīca lietv., s.
beidzot apst.

B b

white, a
balsam, n
Barons, prop. n, baron, n
Father Baron, n
church, n
finally, adv

beigt darb.	<i>finish, v</i>
bet skl.	<i>but, conj</i>
bez priev.	<i>without, prep</i>
bērns lietv., v.	<i>child, n</i>
bērnība lietv., s.	<i>childhood, n</i>
biete lietv., s.	<i>beet, n</i>
biezpiens lietv., v.	<i>cottage cheese, n</i>
biezs īp. v.	<i>thick, a</i>
bilēte lietv., s.	<i>ticket, n</i>
blakus apst.	<i>next to, near, adv</i>
blōda lietv., s.	<i>bowl, n</i>
bondars lietv., v.	<i>Bondars, prop. n</i>
brālis lietv., v.	<i>brother, n</i>
Brāļu kapi	<i>a military cemetery in Riga, common soldiers graves</i>
braukt darb. I	<i>go, ride, v</i>
briesmīgs īp. v.	<i>terrible, frightening, a</i>
Brigita lietv., s.	<i>Brigita, prop. n</i>
brīdis lietv., v.	<i>moment, n</i>
brīnišķīgs īp. v.	<i>wonderful, a</i>
brīvdabas (muzejs) lietv., v.	<i>open-air museum, n</i>
brīvdiena lietv., v.	<i>day off, holiday, free day, n</i>
brīvība lietv., s.	<i>freedom, n</i>
brīvs īp. v.	<i>free, a</i>
bruņas lietv., s., dsk.	<i>armour, n</i>
bruņinieks lietv., v.	<i>knight, n</i>
brūns īp. v.	<i>brown, a</i>
būt darb.	<i>be, v inf.</i>

C c

celt darb. I	<i>lift, erect (building, etc.), ferry, v</i>
ceļojums lietv., v.	<i>trip, n</i>
ceļš lietv., v.	<i>road, n</i>
centrs lietv., v.	<i>center, n</i>
cents lietv., v.	<i>cent, n</i>
cepeškrāsns lietv., v.	<i>oven, n</i>
cept darb. I	<i>bake, roast, fry, v</i>
ceturksnis lietv., v.	<i>quarter, n</i>
ceturtdiena lietv., s.	<i>Thursday, n</i>
ciemoties darb. II	<i>be on a visit, stay (with), v</i>
cienasts lietv., v.	<i>refreshments, n pl</i>
cik apst., izsauk.	<i>how much? how + adjective (i. e. How nice!) int</i>
Cik man jāmaksā?	<i>What do I owe you?</i>
cilvēks lietv., v.	<i>person, human being, n</i>
citreiz apst.	<i>some other time, adv</i>
cīnītājs lietv., v.	<i>fighter, warrior, n</i>
cūka lietv., s.	<i>pig, n</i>
cūkgāla lietv., s.	<i>pork, n</i>

Č č

čeks lietv., v.	<i>check, n</i>
četri sk. v.	<i>four, num</i>
četrīstabu ģen.	<i>four room (apartment), n gen.</i>
četrpadsmīt sk., v.	<i>fourteen, num</i>

D d

dabūt darb. I
aina lietv., s.
dakšiņa lietv., s.
darīt darb. III
datums lietv., v.
daudz apst., sk. v.
Daugava lietv., s.
dažāds īp. v.
dārgi apst.
debespuse lietv., s.
decembris lietv., v.
degt darb. I
desmit sk. v.
deviņdesmit sk. v.
dialogs lietv., v.
diemžēl apst.
diena lietv., s.
diennakts lietv., s.
dienvidastrumi lietv., v., dsk.
dienvidi lietv., v., dsk.
dienvidrietumi lietv., v., dsk.
dievkalpojums lietv., v.
Dievs lietv., v.
diezgan apst.
dilles lietv., s., dsk.
dimensija lietv., s.
direktors lietv., v.
divdesmit sk. v.
divi sk. v.
divpadsmīt sk. v.
dīķis lietv., v.
domāt darb. II
Doms, Doma katedrāle lietv., s.
dot darb.
doties darb. I
draudzene lietv., s.
draugs lietv., v.
drīkstēt darb. III
droši apst.
dubļi lietv., v., dsk.
dvielis lietv., v.
dzeja lietv., s.
dzejolis lietv., v.
dzelme lietv., s.
dzeltens īp. v.
dzelzs lietv., s.
dzert darb. I
dzēriens lietv., v.
dziedāt darb. III
dziesma lietv., s.
dzimt darb. I
dzimtene lietv., s.
dzirdēt darb. III
dzīvība lietv., s.
dzīvot darb. II
dzīvoklis lietv., v.

D d

get, v
Latvian poetic “folk song”, n
fork, n
do, v
date, n
much, meny, a lot, a, adv
Daugava, prop. n, Latvia's main river
various, different, a
expensive, adv
point of the compass, direction, n
December, n
burn, v
ten, num
ninety, num
dialog, n
unfortunately, adv
day, n
24 hours, n
south-east, n
south, n
south-west, n
church service, n
God, n
enough, rather, sufficient, adv
dill (weed), n
dimension, n
director, principal (school), n
twenty, num
two, num
twelve, num
pond, n
think, v
cathedral, Dome Cathedral, n
give, v inf.
go to... + place, depart (journey), v
girl-friend, n
boy-friend, friend, n
allowed to + verb, modal v
courageously, bravely, adv
mud, n
towel, n
poetry, n
poem, n
depth, n
yellow, a
iron, n
drink, v
drink, n
sing, v
song, n
to be born, v
native country, fatherland, n
hear, v
life, n
live, v
apartment, n

E e

Eiropa lietv., s.
elektrisks īp. v.
elektrība lietv., s.
Elksne lietv., s.
ēļļa lietv., s.
ekrāns lietv., v.
es vietn., 1. pers.

Ē ē

ēdienkarte lietv., s.

F f

februāris lietv., v.
filma lietv., s.
firma lietv., s.
fotogrāfija lietv., s.
frēzija lietv., s.

G g

gabals lietv., v.
gadalaiks lietv., v.
gads lietv., v.
gadsimts lietv., v.
gaidīt darb. III
gaiss lietv., v.
gaišzils īp. v.
galds lietv., v.
galerija lietv., s.
galva lietv., s.
gan ... gan skl.
gandrīz apst.
gans (iet ganos) lietv., v.
gar priev.
garām apst.
garīgs īp. v.
garš īp. v.
garums lietv., v.
gatavoties darb. II
glabāt darb. II
glāze lietv., s.
glezna lietv., s.
gleznotājs lietv., v.
gods lietv., v.
grāmata lietv., s.
grāmatnīca lietv., s.
grāvis lietv., v.
gribēt darb. III
griesti lietv., v., dsk.
grūst darb. I
grūts īp. v.
gulēt darb. III
gulta lietv., s.
gultas veļa lietv., s.
Guna lietv., s.

E e

Europe, n
electrical, a
electricity, n
Elksne, prop. n
oil, n
screen, n
I, pron

Ē ē

menu, n

F f

February, n
film, n
firm, company, n
photography, n
freesia, n

G g

piece, n
season, n
year, n
century, n
wait, v
air, n
light blue, a
table, n
gallery, picture gallery, n
head, n
not only ... but also, conj
almost, adv
shepherd, n
past, along (the river, road), by, prep
past, adv
spiritual, mental (intellectual), a
long, a
length, n
prepare for + n, prepare to + v
keep, v
glass, n
painting, n
painter, artist, n
honour, n
book, n
book store, n
ditch, n
want, v
ceiling, sing. n
push, shove, v
difficult, a
sleep, v
bed, n
bed linen, n
Guna, prop. n fem.

G g
gimene lietv., s.
gimnāzija lietv., s.

H h
Hermanis lietv., v.

I i
ideja lietv., s.
iedomāties darb. II
iedzert darb. I

iegūt darb. I
ieiet darb. I
iekš apst.
iela lietv., s.
ielidot darb. II
ielikt darb. I
ienākt darb. I
iepazīstināt darb. III
iepazīties darb. I
iepirkties darb. I
iepriekšējs īp. v.
ierasties darb. I
iesals lietv., v.
ieskatīties darb. III

iesniegt darb. I
iespaidīgs īp. v.
iespējams divd. no darb. spēt
iet darb. I
iteikt darb. I
ietērps lietv., v.
ietīt darb. I
Ilga lietv., s.
Imanta lietv., s.
Ina lietv., s.
interesants īp. v.
izdevumi lietv., v., dsk.
izīrēt darb. II
izmainīt darb. III
izmērs lietv., v.
izrāde lietv., s.
izsalcis īp. v.
izskatīties darb. III
izšķirt darb. I
izteiciens lietv., v.
izteikt darb. I
izvēlēties III

Ī ī
īpašība lietv., s.
īrēt darb. II
īriiss lietv., v.
īss īp. v.
īsti apst.
īsts īp. v.

G g
family, n
high school, n

H h
Herman, prop. n masc.

I i
idea, n
imagine, picture, v
have a drink, take (medicine), have coffee, etc., v
get, obtain, acquire, v
go into, v
inside, adv
street, n
arrive (by plane), v
put into, v
come inside, v
introduce, v
acquaint oneself with..., v
shop, v
previous, former, a
arrive, v
malt, n
look into, examine, fall in love with (person), v
hand in, v
impressive, a
possible, a
walk, go, v
suggest, v
attire, decorative design, look, n
wrap, v
Ilga, prop. n fem.
Imanta, prop. n fem.
Ina, prop. n fem.
interesting, a
expenses, expenditure, n
rent, v
change, exchange, v
measure, measurement, dimensions, n
performance, show, n
hungry, a
look (like), be like, v
separate, decide (a question), v
expression, n
express, voice (an opinion), pronounce, v
choose, select, v

Ī ī
characteristic, n
rent, v
iris, n
short, a
quite, really, adv
real, genuine, a

J j
ja skl.
janvāris lietv., v.
jau apst.
jauks īp. v.
jauns īp. v.
jaust darb. I
Jānis lietv., v.
jeb skl.
jo skl.
Juris lietv., v.
jūnijs lietv., v.
jūlijs lietv., v.
Jūrmala lietv., s.
jūs vietn., 2. pers.
jūsu vietn.

Jj
if, conj
January, n
already, adv
nice, pleasant, a
new, a
sense, guess, v
Jānis, prop. n masc.
or, conj
because, conj
Juris, prop. n masc.
June, n
July, n
Jūrmala, prop. n, place name
you, pron
your, yours, pron

K k
ka skl.
kad apst.
kafejnīca lietv., s.
kafija lietv., s.
kaķis lietv., v.
Kalniņš lietv., v.
kalns lietv., v.
kaps lietv., v.
karavīrs lietv., v.
karš lietv., v.
kartupelis lietv., v.
kas vietn.
kase lietv., s.

kasiere lietv., s.
Kaspars lietv., v.
katrs vietn.
kauss lietv., v.
kaut skl., part.
kāds vietn.
kāja lietv., s.
kāposti lietv., v., parasti dsk.
kāpostu zupa lietv., s.
kārba lietv., s.
Kārlis lietv., v.
Kārlēns lietv., v.
kārumnieks lietv., v.
kāts lietv., v.
kilograms lietv., v.
kino lietv., v.
klausīt darb. III
klāties bezp. darb. Kā tev klājas?
kleita lietv., s.
klēts lietv., s.
ko sk. kas, vietn.
koks lietv., v.
kolēģis lietv., v.
Ko mēs ēdīsim?

Kk
that, conj
when, whenever, adv
cafe, coffee house, n
coffee, n
cat, n
Kalniņš prop. n, person's last name
hill, n
grave, tomb, n
soldier, n
war, n
potato, n
who, pron
check-out (super market), box-office (theatre, etc.), n
cashier, n
Kaspars, prop. n masc.
eath, pron
cup, goblet, n
though, even though, conj
someone, pron
foot, leg, n
cabbage, n
cabbage soup, n
box, n
Kārlis, prop. n masc.
diminutive of Kārlis = little Kārlis, n
gourmand, n, have a sweet tooth, v
handle, n
kilogram, n
cinema, n
obey, listen to, v
How are you?
dress, n
barn, granary, n
see "kas"
tree, n
colleague, n
What will we (have to) eat?

koncerts lietv., v.	<i>concert, n</i>
koncertzāle lietv., s.	<i>concert hall, n</i>
konfekte lietv., s.	<i>candy, n</i>
konjaks lietv., v.	<i>cognac, n</i>
konkurss lietv., v.	<i>competition, n</i>
konsultēties darb. II	<i>consult, v</i>
krasts lietv., v.	<i>shore, n</i>
krājums lietv., v.	<i>collection, n</i>
krāsa lietv., s.	<i>colour, n</i>
krāsns lietv., s.	<i>oven, n</i>
kreisais īp. v.	<i>left, a</i>
krējums lietv., v.	<i>cream, n</i>
krievs lietv., v.	<i>Russian, n</i>
kritušais lietv., v.	<i>fallen (soldier), n</i>
kuģis lietv., v.	<i>ship, boat, n</i>
kundze lietv., s.	<i>Mrs (Mistress) + last name; lady, n</i>
kungs lietv., v.	<i>Mr (Mister) + last name, gentleman, n</i>
kur apst.	<i>where, adv</i>
kurš vietn.	<i>who, pron</i>
Kurzeme lietv., s.	<i>Kurzeme, prop. n – a region in Latvia</i>
Kurzemīte lietv., s.	<i>diminutive of the above to express closeness and love for Kurzeme</i>
kurkstēt darb. III	<i>croak (frog), rumble (stomach), v</i>
kvalitatīvs īp. v.	<i>qualitative, a</i>
kvartāls lietv., v.	<i>quarter (calendar time), block (city), n</i>

Ķķ

ķert darb. I

L l

labdien izsauk.	<i>hello, good afternoon!, int</i>
labi apst.	<i>well, adv; fine, int; great!, int</i>
labrīt izsauk.	<i>good morning!, int</i>
labprāt apst.	<i>gladly, adv, sure! I'd love to (do the aformentioind)</i>
labs īp. v.	<i>good, a</i>
lai skl.	<i>that, conj</i>
laikam apst.	<i>probably, adv</i>
laiks lietv., v.	<i>weather, time,... + laiks = local time, n</i>
Laima lietv., s.	<i>Laima, prop. n fem.</i>
laime lietv., s.	<i>luck, n</i>
laimīgs īp. v.	<i>lucky, a</i>
laipns īp. v.	<i>friendly, kind, polite, a</i>
lapa lietv., s.	<i>leaf, n</i>
lasīt darb. III	<i>read (printed matter), gather (berries, etc.)</i>
Latgale lietv., s.	<i>Latgale, prop. n – region in Latvia</i>
Latgalīte lietv., s.	<i>diminutive of "Latgale" (see: "Kurzemīte"), n</i>
lats lietv., v.	<i>Latvian monetary unit, n</i>
Latvija lietv., s.	<i>Latvia, prop. n</i>
latvietis ģen. -ša lietv., v.	<i>Latvian, n</i>
lauki lietv., v., dsk.	<i>country side, fields, n</i>
laukums lietv., v.	<i>square, n</i>
launags lietv., v.	<i>afternoon tea, coffee break, n</i>
lācis lietv., v.	<i>bear, n</i>
Lāčplēsis lietv., v.	<i>Lāčplēsis, prop. n, Latvian folk hero in a well-known literary work "Bear Slayer"</i>

Ķķ

ķert, v

L l

hello, good afternoon!, int	<i>hello, good afternoon!, int</i>
well, adv; fine, int; great!, int	<i>well, adv; fine, int; great!, int</i>
good morning!, int	<i>good morning!, int</i>
gladly, adv, sure! I'd love to (do the aformentioind)	<i>gladly, adv, sure! I'd love to (do the aformentioind)</i>
good, a	<i>good, a</i>
that, conj	<i>that, conj</i>
probably, adv	<i>probably, adv</i>
weather, time,... + laiks = local time, n	<i>weather, time,... + laiks = local time, n</i>
Laima, prop. n fem.	<i>Laima, prop. n fem.</i>
luck, n	<i>luck, n</i>
lucky, a	<i>lucky, a</i>
friendly, kind, polite, a	<i>friendly, kind, polite, a</i>
leaf, n	<i>leaf, n</i>
read (printed matter), gather (berries, etc.)	<i>read (printed matter), gather (berries, etc.)</i>
Latgale, prop. n – region in Latvia	<i>Latgale, prop. n – region in Latvia</i>
diminutive of "Latgale" (see: "Kurzemīte"), n	<i>diminutive of "Latgale" (see: "Kurzemīte"), n</i>
Latvian monetary unit, n	<i>Latvian monetary unit, n</i>
Latvia, prop. n	<i>Latvia, prop. n</i>
Latvian, n	<i>Latvian, n</i>
country side, fields, n	<i>country side, fields, n</i>
square, n	<i>square, n</i>
afternoon tea, coffee break, n	<i>afternoon tea, coffee break, n</i>
bear, n	<i>bear, n</i>
Lāčplēsis, prop. n, Latvian folk hero in a well-known literary work "Bear Slayer"	<i>Lāčplēsis, prop. n, Latvian folk hero in a well-known literary work "Bear Slayer"</i>

lēkties bezp. darb. Kas tev lēcies?	<i>What is the matter with you?</i>
lidmašīna lietv., s.	<i>airplane, n</i>
lidosta lietv., s.	<i>airport, n</i>
Lielais Kristaps lietv., v.	<i>Big Kristaps, prop.n</i>
Lieldienas lietv., s., dsk.	<i>Easter, n</i>
lielie lietv., v., dsk.	<i>big ones, grownups, n</i>
lielisks īp. v.	<i>wonderful, great, a</i>
liels īp. v.	<i>big, large, a</i>
liepa lietv., s.	<i>linden tree, linden, lime-tree, n</i>
lietus lietv., v.	<i>rain, n</i>
ligzda lietv., s.	<i>nest, n</i>
likt darb. I	<i>put, place + noun; likt + verb = make someone to do someth., v</i>
likties darb. I	<i>seem, v</i>
liķieris lietv., v.	<i>liqueur, n</i>
Lilita lietv., s.	<i>Lilita, prop. n fem.</i>
limonāde lietv., s.	<i>lemonade, n</i>
litrs lietv., v.	<i>liter, n</i>
līdz priev., skl., apst.	<i>until, prep, till, adv</i>
līdzi apst.	<i>with, adv</i>
līdzjūtība lietv., s.	<i>sympathy, compassion, n</i>
līmenis lietv., v.	<i>standard, level, n</i>
līnis lietv., v.	<i>tench (kind of fish), n</i>
līt darb., (lietus) līst I	<i>rain, v</i>
logs lietv., v.	<i>window, n</i>
lūdzu izsauk.	<i>Please! You are welcome! Here you are!, int</i>
lūgt darb. I	<i>ask, beg, v</i>
lūk izsauk.	<i>see!, look!, there!, int</i>

L l
 ļauns īp. v.
 ļoti patīkami!

M m
 maijs lietv., v.
 mainīt darb. III
 mainīties darb. III
 maize lietv., s.
 majonēze lietv., s.
 maks lietv., v.
 maksāt darb. II
 mala lietv., s.
 maltīte lietv., s.
 mamma lietv., s.
 man vietn.

mandele lietv., s.
 mans vietn.
 Martinsons lietv., v.
 marts lietv., v.
 Maskava lietv., s.
 maz sk. v., apst.
 mazāk apst.
 mazgāties darb. II
 mazliet apst.
 mazs īp. v.
 māja lietv., s.

<i>What is the matter with you?</i>
<i>airplane, n</i>
<i>airport, n</i>
<i>Big Kristaps, prop.n</i>
<i>Easter, n</i>
<i>big ones, grownups, n</i>
<i>wonderful, great, a</i>
<i>big, large, a</i>
<i>linden tree, linden, lime-tree, n</i>
<i>rain, n</i>
<i>nest, n</i>
<i>put, place + noun; likt + verb = make someone to do someth., v</i>
<i>seem, v</i>
<i>liqueur, n</i>
<i>Lilita, prop. n fem.</i>
<i>lemonade, n</i>
<i>liter, n</i>
<i>until, prep, till, adv</i>
<i>with, adv</i>
<i>sympathy, compassion, n</i>
<i>standard, level, n</i>
<i>tench (kind of fish), n</i>
<i>rain, v</i>
<i>window, n</i>
<i>Please! You are welcome! Here you are!, int</i>
<i>ask, beg, v</i>
<i>see!, look!, there!, int</i>

L l
evel, wicked, nasty, vicious, a
Glad to meet you!

M m
May, n
change, exchange, v
change, v
bread, n
mayonaise, n
purse (woman's), wallet (man's), n
pay, v
rim, edge, border, n
meal, n
mamma, mammy, n
to me, pron (and part of idiomatic expressions)
almond, n
my, mine, pron
Martinsons, prop. n, someone's last name
March, n
Moscow, n
little, few, a, adv
less, a, adv
wash oneself, bathe, v
a little, briefly, adv
small, little, a
house, building, n

mājas lietv., s.	<i>home, n</i>
mājās, apst.	<i>at home, adv</i>
mājasmāte lietv., s.	<i>hostess, n</i>
māksla lietv., s.	<i>art, n</i>
mākslinieks lietv., v.	<i>artist, painter, n</i>
māls lietv., v.; māla (trauki)	<i>clay, n</i>
Māra lietv., s.	<i>Māra, prop. n fem.</i>
māte lietv., s.	<i>mother, n</i>
Mediņš lietv., v.	<i>Mediņš, prop. n, name of a composer</i>
meistars lietv., v.	<i>master, expert, n</i>
mellene lietv., s.	<i>whortlberry, bilberry, n</i>
Melngalvu nams lietv., v., dsk.	<i>Blackheads House (a famous building), n</i>
melns, īp. v.	<i>black, a</i>
mēgināt darb. III	<i>try, v</i>
mēs vietn.	<i>we, pron</i>
mētelis lietv., v.	<i>overcoat, coat, n</i>
Miks lietv., v.	<i>Miks, prop. n masc.</i>
milzīgs īp. v.	<i>huge, a</i>
minerālūdens lietv., v.	<i>mineral water, n</i>
minēt darb. III	<i>guess, v</i>
ministrs lietv., v.	<i>minister, n</i>
minūte lietv., s.	<i>minute, n</i>
mirklis lietv., v.	<i>moment, instant, n</i>
mīļš īp. v.	<i>dear, a</i>
moderns īp. v.	<i>modern, a</i>
monuments lietv., v.	<i>monument, n</i>
muca lietv., s.	<i>barrel, n</i>
mute lietv., s.	<i>mouth, n</i>
muzejs lietv., v.	<i>museum, n</i>
mūsu vietn.	<i>our, ours, pron</i>
mūžs lietv., v.	<i>lifetime, n</i>

N n

nakts lietv., s.	<i>night, n</i>
nams lietv., v.	<i>building, n</i>
naturalizācija lietv., s.	<i>naturalization, n</i>
nauda lietv., s.	<i>money, n</i>
nākamais divd. no darb. nākt	<i>next, a, adv, following, a</i>
nākt darb. I	<i>come, v</i>
ne skl., part.	<i>not, conj, part</i>
neapplūdināt darb. III	<i>not to flood, v</i>
neatcerēties darb. III	<i>not to remember, v</i>
neatteikties darb. III	<i>not to refuse, v</i>
nedomāt darb. II	<i>not to think, not to think about smth., v</i>
nedzīvot darb. II	<i>not to live, v</i>
nefiltrēt darb. II	<i>not to filter, v</i>
nefiltrēts divd.	<i>unfiltered, pres. p.</i>
negribēt darb. III	<i>not to want smth., not to want do smth., v</i>
neizdarīt darb. III	<i>not to do smth., v</i>
nekad apst.	<i>never, adv</i>
nekas vietn.	<i>nothing, pron</i>
nemaldīties darb. III	<i>not to err, v</i>
nemaz apst.	<i>not at all, adv</i>
nepāņemt darb. I	<i>not to take, not to accept, v</i>
nepareizi apst.	<i>wrong, a, adv, wrongfully, adv</i>
nepārtraukt darb. I	<i>not to interrupt, v</i>
nepiederēt darb. III	<i>not to belong, v</i>

nevajadzīgs īp.	v.	unnecessary, a
nevarēt darb.	III	unable to do smth., v
neviens vietn.		nobody, pron
nezināt darb.	III	not to know, v
no priev.		from, prep
nocirst darb.	I	cut off, chop off, cut down (tree), v
nodegt darb.	I	burn down, v
nodot darb.	I	betray, v
nogriezt darb.	I	cut, cut off, turn off (electricity, water), v
nogrimt darb.	I	sink, perish (in water), v
noguris divd.		tired, a
nojaukts divd.		torn down, past p.
nokārtot darb.	II	settle, take care of, v
nolikt darb.	I	put down, v
nomirt darb.	I	die, v
nomizot darb.	II	peel, v
nopirkt darb.	I	buy, v
noregulēt darb.	II	regulate, set (a clock), v
norunāt darb.	II	make an agreement about smth., v
nosaukums lietv.	, v.	name, title (of book, etc.), n
noskaņojums lietv.	, v.	mood, n
nost apst.		away, off, adv
noteikti apst.		definitely, adv
notikt darb.	I	happen, v
notikums lietv.	, v.	event, incident, occurrence, n
norunāts divd.		Agreed!, past p
novads lietv.	, v.	region, n
novakars lietv.	, v.	towards evening, declining years, n
novākt darb.	I	clear (the table), harvest, v
novembris lietv.	, v.	November, n
novēlējums lietv.	, v.	wish, n
nozīme lietv.	, s.	meaning, badge (organization), n
nozīmēt darb.	II	mean, signify, v
nu apst., part.		now, adv, well!, part
nulle lietv.	, s.	zero, n
nupat apst.		just now, adv

O o
O! izsauk.
oga lietv.
oktobris lietv.
opera lietv.
otrdiena lietv.
otrreiz apst.
otrs sk.
ozolkoka (galds) lietv.
ozols lietv.

P p
pa priev.
padziedāt darb.
pacelt darb.
paciesties darb.
pag izsauk.
pagaidīt darb.
pagājušais divd.
pagriezties darb.

O o
o!, oh!, ah!, int
berry, n
October, n
opera, n
Tuesday, n
once more, second time, adv
second (one), other (one), num, a
made of oak, a
oak, n

P p
along, on, in adv
sing, v
lift, v
have patience, v
Wait! Wait a minute! Let me see!, int
wait, v
past, last, a
turn, v

pagūt darb.	I	manage, have time, v
paiet darb.		pass, walk, go, v
pajautāt darb.	II	ask, inquire, v
pakalne lietv., s.		slope, v
paldies izsauk.		Thanks!, int
palikt darb. (paliec sveiks!)	I	remain, stay, v
palīdzēt darb.	III	help, v
pamazām apst.		slowly, little by little, adv
paņemt darb.	I	take, v
papildu īp.	v.	supplementary, additional, a
parasti apst.		usually, adv
parādīt darb.	III	show, v
pareizi apst		correctly, adv
parters lietv., v.		orchestra seats (Amer.); stall (Brit.), n
parunāt darb.	II	talk, discuss, v
pasacīt darb.	III	say, tell, v
pasaka lietv., s.		tale, fairy tale, n
pasaukt darb.	I	call, v
pasaule lietv., s.		world, n
paskatīties darb.	III	look, look at, v
pasta (zobu) lietv., s.		tooth past, n
pastaiga lietv., s.		walk, n
pastaigāties darb.	II	take a walk, v
pastāstīt darb.	III	tell, v
pasts lietv., v.		post office, mail (letters, etc.), n
pasveicināt darb.	III	give regards to, v
pat part.		even, part
pateikt darb.	I	tell, inform, v
pateikties darb.	I	thank, v
patiesība lietv., s.		truth, n
patikt darb.	I	like, please, v
patīkami apst.		pleasant, a
pats vietn.		-self (myself, himself, etc.) pron
pavadīt darb.	III	spend (time), accompany, v
pavasaris lietv., v.		spring, n
pavecāks īp.	v.	elderly, a
pazust darb.	I	get lost, v; as in "Let's split!", v
pārdevēja lietv., s.		sales person (sales + lady, man, clerk), n
pāris lietv., v.		couple, n; some, few, a
pārvalde lietv., s.		administration, n
pēc priev.		after, prep
pēdējais īp.	v.	last (one), a
Pēterbaznīca lietv., s.		St. Peter's Chrch, prop. n
pie priev.		at, next to, prep
piecdesmit sk.	v.	fifty, num
pieci sk.	v.	five, num
piecpadsmit sk.	v.	fifteen, num
piedot darb.	I	forgive, v
piedzimt darb.	I	be born, v
piedzīvot darb.	II	experience, live so long as, v
piekrist darb.	I	agree, v
piektails sk.	v.	fifth, num
piektdiena lietv., s.		Friday, n
piemineklis lietv., v.		monument, n
piemiņa lietv., s.		memory, remembrance, n
pienene lietv., s.		dandelion, n
piens lietv., v.		milk, n

pieņemt darb.	I	accept, receive (a person), v
pieredze lietv., s.		experience, n
piespraude lietv., s.		badge, pin, n
pieteikties darb.	I	volunteer, announce, v
pietikt darb.	I	be enough, have enough of..., v
piezvanīt darb.	III	call, phone, v
pilnīgi apst.		totally, completely, adv
pingvīns/ Pingvīns lietv., v.		penguin, n/ Pingvīns, name of ice cream bar, n
pirkt darb.	I	buy, v
pirmais sk.	v.	first (one), num
pirmdiena lietv., s.		Monday, n
pirmoreiz apst.		the first time, adv, phrase
pirms priev., apst.		before, adv, prep
plats īp.	v.	wide, broad, a
plaukts lietv., v.		shelf, n
plānot darb.	II	plan, v
plāns lietv., v.		plan, n
plus apst.		plus, adv
pods lietv., v.		pot, n
poga lietv., s.		button, n
porcijs lietv., s.		portion, n
prezidents lietv., v.		president, n
priecāties darb.	II	rejoice, be happy (about), v
priecīgi apst.		joyfull, a, happily, adv,
priede lietv., s./ Priede lietv., īpašv., s., v.		pine, n/ Priede, prop. n, persons last name, fem., masc.
prieks lietv., v.		joy, happiness, n
priekš apst.		in front of, be ahead of, adv
profesionālis lietv., v.		professional, n
projām apst.		away, adv, be off, v
protams part.		of course, part
prozit! izsauk.		prosit!, cheers! (toast), int
pudele lietv., s.		bottle, n
puika lietv., v. (dat. = -am)		boy, n
puķe lietv., s.		flower, n
pulkstenis lietv., v.		clock, watch, n
purene lietv., s.		marsh marigold, n
pusdienas lietv., s., dsk.		lunch (time wise), dinner (quantity wise), n
pušķis lietv., v.		bunch, bouquet, n
putns lietv., v.		bird, n
putukrējums lietv., v.		whipped cream, n
pūst darb.	I	blow, v
R r		
radinieks lietv., v.		relative, n
radio lietv., v.		radio, n
radi/ rads vsk., lietv., v.		relative, n (same as radinieks)
Raimonds lietv., v.		Raimonds, prop. n. masc.
Rainis lietv., v.		Rainis, prop. n., Latvian famous writer
rakstīt darb.	III	write, v
raksts lietv., v.		article, n
ražošana lietv., s.		production, n
rādīt darb.	III	show, say (with clock time), v
re! izsauk.		look!, my!, int
redīss lietv., v.		radish, n
redzams divd. no darb.	redzēt	seen, past p.

redze lietv., s.
redzēt darb. III
reizēm apst.
restaurēt darb. II
restaurēts divd. no darb. restaurēt
režisors lietv., v.
riebīgs īp. v.
rieksts lietv., v.
rietumi lietv., v., dsk.
rinda lietv., s.
Rita lietv., s.
ritēt darb. III
Rīdzene lietv., s.
Rīga lietv., s.
rīt apst.
rīts lietv., v.
roka lietv., s.
Rolands lietv., v.
roze lietv., s.
rudens lietv., v.
rudzi lietv., v., dsk.
runāt darb. II

S s

sacīt darb. III
sagaidīt darb. III
sagatavot darb. II
saimnieks lietv., v.
saistīt darb. III
saistīties darb. III
salāti lietv., v., dsk.
saldējums lietv., v.
Saldus lietv., v.
salons lietv., v.
salti apst.
sanākt darb. I
santīms lietv., v.
sapnis lietv., v.
saprast darb. I
sarkans īp. v.
saruna lietv., s.
sarunāties darb. II
sasveicināties darb. III
satikt darb. I
satikties darb. I
satvert darb. I
saukt darb. I
saule lietv., s.
savādi apst.
savākt darb. I
savējais vietn.
savienoties darb. II
sākt darb. I
sākums lietv., v.
sārts īp. v.
sega lietv., s.
sekls īp. v.

sight, n
see, v
once in a while, now and then, adv
restore, v
restored, past p.
director, n
repulsive, disgusting, a
nut, n
west, n
row, n
Rita, prop. n. fem.
go on, flow (tears), roll, pass (time), v
Rīdzene, name of an extinct river
Rīga, capital of Latvia
tomorrow, adv
morning, n
hand, n
Rolands, prop. n masc.
rose, n
autumn, fall, n
wheat, n
talk, v

S s

say, tell, v
await, expect, v
prepare, make ready, v
landlordan, host, land owner, n
bind, attract, captivate, draw attention to, v
to be connected with, have to do with..., v
salad, n
ice cream, n
Saldus, prop. n, city in Latvia
salon, n
cool, a, in a cool manner, adv
come; come/ gather/ get together, v
santim, n, Latvian monetary unit
dream, n
understand, v
red, a
conversation, talk, n
talk, converse, v
greet, say hello, v
meet, to run into... (unexpectedly), v
meet, meet with, v
seize, grip, v
call, v
sun, n
strange, unusual, a, adv
gather, pick up (mess), v
one's own, pron
unite, v
begin, v
beginning, curtain time (theatre, etc.), n
pink, a
blanket, n
shallow, a

sekretāre lietv., s.	<i>secretary, n</i>
sen apst.	<i>long ago, adv</i>
senos laikos apst.	<i>in the olden days; long, long time ago, adv</i>
sens īp. v.	<i>ancient, a</i>
sensen apst.	<i>long, long time ago, adv, phrase</i>
septembris lietv., s.	<i>September, n</i>
septiņdesmit sk. v.	<i>seventy, num</i>
septītais sk. v.	<i>seventh, num</i>
sestais sk. v.	<i>sixth, num</i>
sestdiena lietv., s.	<i>Saturday, n</i>
seši sk. v.	<i>six, num</i>
sēdēt darb. III	<i>sit, v</i>
sieva lietv., s.	<i>wife, woman, n</i>
Signe lietv., s.	<i>Signe, prop. n fem.</i>
Siliņš lietv., v.	<i>Siliņš, prop. n, person's last name</i>
silts īp. v.	<i>warm, a</i>
silķe lietv., s.	<i>herring, n</i>
skaists īp. v.	<i>beautiful, a</i>
skalš īp. v.	<i>loud, a</i>
skālums lietv., v.	<i>noise, loudness, n</i>
skapis lietv., v.	<i>closet, cupboard, n</i>
skatīties darb. III	<i>look, look at, v</i>
skriet darb. I	<i>run, v</i>
skumt darb. I	<i>be sad, be saddened by..., grieve, mourn, v</i>
sludinājums lietv., v.	<i>advertisement, n</i>
smalkmaižīte lietv., s.	<i>pastry, n</i>
smaržot darb. II	<i>smell, v</i>
Soikāns lietv., v.	<i>Soikāns, prop. n masc.</i>
sols lietv., v.	<i>bench, n</i>
soma lietv., s.	<i>bag, purse, n</i>
spēks lietv., v.	<i>strength, n</i>
spēlēties darb. II	<i>play, n</i>
spilvens lietv., v.	<i>pillow, n</i>
Spīdola lietv., s.	<i>Spīdola prop. n, literary character</i>
Staburags lietv., v.	<i>Staburags prop. n, cliff formation in Latvia</i>
stacija lietv., s.	<i>station, n</i>
stārkis lietv., v.	<i>stork, n</i>
stāstīt darb. III	<i>tell, v</i>
stāvvieta lietv., s.	<i>parking lot, n</i>
steigties darb. I	<i>hurry, v</i>
stilbiņš lietv., v.	<i>hock (ham, pork), shank (lamb), drumstick (poultry), n</i>
stiprs īp. v.	<i>strong, a</i>
strādāt darb. III	<i>work, v</i>
sudrabains īp. v.	<i>silver, silvery, a</i>
sula lietv., s.	<i>juice, n</i>
suns lietv., v.	<i>dog, n</i>
svaigs īp. v.	<i>fresh, a</i>
sveicināt darb. III	<i>greet, v</i>
sveiki izsauk.	<i>How do you do! (upon meeting, upon leaving: Good-bye!), int</i>
sveiks izsauk.	<i>variation of the above</i>
svešinieks lietv., v.	<i>stranger, n</i>
svētdiena lietv., s.	<i>Sunday, n</i>
svētki lietv., v. dsk.	<i>festival, holiday, n</i>
svēts īp. v.	<i>holy, sacred, a</i>

Š š
šad tad apst.
šāds vietn.
šis vietn.
šķīvis lietv., v.
šobrīd apst.
šoferis lietv., v.
šokolāde lietv., s.
šovakar apst.
šovasar apst.
šurp apst.

Š š
now and then, adv
such, a, pron
this, pron
plate, n
now, nowadays, at the present time, adv
driver, n
chocolate, n
this evening, adv, phrase
this summer, adv, phrase
here, hither, adv

T t
tad apst.
taču part.
tagad apst.
taisīt darb. III
taisni apst.
taisnība lietv., s.
tante lietv., s.
tase lietv., s.
tasīte lietv., s.
tauta lietv., s.
tautasdziesma lietv., s.
tavs vietn.
tā!
tāds vietn.
tālāk apst.
tālrunis lietv., v.
tāpat apst.
tāpēc apst.
te apst.
tecēt darb. III
teikt darb. I
telefons lietv., v.
televizors lietv., v.
tepat apst.
termometrs lietv., v.
tēlnieks lietv., v.
tēls lietv., v.
tēvabrālis lietv., v.
tēvocis lietv., v.
tēvs lietv., v.
tēvzeme lietv., s.
ticēt darb. III
tiesa lietv., s.
tik apst., part.
tikai part.
tikko apst.
tikmēr apst.
tikt darb. I
tikties darb. I
tirgus lietv., v.
tolaik apst.
tomēr skl.
toreiz apst.
tornis lietv., v.

T t
then, adv
after all, part
now, nowadays, adv
make, v
right (as in “right now”), adv
justice, fairness, truth, n
aunt, n
cup, n
little cup, n, diminutive of “tase”
nation, people, n
folk song, n
your, yours, pron
now, listen!
such, pron
further, farther, adv
phone, n
exactly the same, just like, adv
therefore, adv
here, adv
flow, v
tell, say, v
phone, n
TV, television, n
here, right here, adv
thermometer, n
sculptor, n
image (art), character (literature), statue, n
uncle (lit. “father’s brother”), n
variation of the above
father, n
fatherland, motherland, native country, n
believe, v
court, trial, n
so, adv; particle does not translate
only, part, adv; just, adv
just now, adv
meanwhile, in the meantime, adv
arrive, attain, v, many idiomatic usages
meet, encounter, v
market, n
in those days, adv, phrase
still, yet, nevertheless, conj, after all, adv
see “tolaik”; then, adv
tower, steeple, n

torte lietv., s.	<i>cake, n</i>
traktors lietv., v.	<i>tractor, n</i>
trauks lietv., v.	<i>dish, vessel, container, n</i>
trešdiena lietv., s.	<i>Wednesday, n</i>
trīs sk. v.	<i>three, num</i>
trīsdesmit sk. v.	<i>thirty num</i>
tu vietn, 2. pers.	<i>thirteen, num</i>
tūlīt apst.	<i>you, pron, 2nd pers. sing.</i>
tumšzils īp. v.	<i>right away, adv</i>
tur apst.	<i>dark blue, a</i>
turklāt part.	<i>there, over there, in that place, adv</i>
turp apst.	<i>besides, part</i>
	<i>there, in that direction, adv</i>

U u

uguns lietv., s.	<i>fire, n</i>
Ulmanis lietv., v.	<i>Ulmanis, prop. n, name of two Latvia's presidents</i>
un skl.	<i>and, conj</i>
universālveikals lietv., v.	<i>department store, supermarket, n</i>
upe lietv., s.	<i>river, n</i>
ustabinī – dial. saīs. f. no “istaba” lietv., s.	<i>dialect form of diminutive of “istaba” – room, n</i>
uz priev.	<i>on, to, on top of, prep</i>
uzdāvināt darb. III	<i>give a gift, present, v</i>
uzlikt darb. I	<i>put on, put on top of, help oneself (with food), v</i>
uzrakstīt darb. III	<i>write, write down, v</i>
uzreiz apst.	<i>at once, suddenly, all of a sudden, adv</i>
uzruna lietv., s.	<i>address, speech, n</i>
uzrunāšana lietv., s.	<i>speech making, n</i>
uzskats lietv., v.	<i>opinion, n</i>
uztaisīt darb. III	<i>make, v</i>
uztraukties darb. I	<i>be/get worried, agitated, be alarmed, upset, v</i>
uztraukts, divd.	<i>excited, agitated, past p., anxious, nervous. a</i>
uzvarēt darb. III	<i>conquer, beat (sport), triumph, be victorious, v</i>
uzvārīt darb. III	<i>victory, n</i>
uzzināt darb. III	<i>find out, v</i>

V v

vai skl., part., izsauk.	<i>ah!, oh dear!, int; if, conj</i>
vairāk apst.	<i>more, adv</i>
vairs (vairs ne) apst.	<i>no more, no longer, adv</i>
vajadzēt darb. III	<i>need, v</i>
vakar apst.	<i>yesterday, adv</i>
vakariņas lietv., s., dsk.	<i>supper, n</i>
vakars lietv., v.	<i>evening, n</i>
Valda lietv., s.	<i>Valda, prop. n fem.</i>
vanna lietv., s.	<i>tub, bathtub, n</i>
vara lietv., s.	<i>power, n</i>
varbūt apst.	<i>perhaps, maybe, adv</i>
varde lietv., s.	<i>frog, n</i>
varēt darb. III	<i>be able to = can, v</i>

V v

vasara lietv., s.	<i>summer, n</i>
vārds lietv., v.	<i>word, n</i>
vārpa lietv., s.	<i>ear (of grain), n</i>
vārti lietv., v., dsk.	<i>gate, n</i>
vāze lietv., s.	<i>vase, n</i>
vecaistēvs lietv., v.	<i>grandfather, n</i>
vecāki lietv., v., dsk.	<i>parents, n</i>
vecāmēte lietv., s.	<i>grandmother, n</i>
Vecrīga lietv., s.	<i>Old Riga, Old Town of Riga, n</i>
veidojums lietv., v.	<i>formation, moulding, n</i>
veidot darb. II	<i>form, design, mold, v</i>
veikals lietv., v.	<i>store, n</i>
veselība lietv., s.	<i>health, n</i>
vesels īp. v.	<i>healthy, a</i>
veseloties darb. II	<i>recuperate, get well, get better, v</i>
vēl apost.	<i>still, more, adv</i>
vēlēties darb. III	<i>wish, desire, v</i>
vēls īp. v.	<i>late, a</i>
vērts īp. v., apst.	<i>worth, worthwhile, a</i>
vēstule lietv., s.	<i>letter, n</i>
videofilma lietv., s.	<i>video, n</i>
vidus lietv., v.	<i>middle, n</i>
Vidzeme lietv., s.	<i>Vidzeme, prop. n, region in Latvia</i>
Vidzemīte lietv., s.	<i>Diminutive of "Vidzeme"</i>
viegli apst.	<i>easily, adv</i>
vienāds īp. v.	<i>identical, same, a</i>
vienalga apst.	<i>I don't care; all the same, adv, phrase</i>
viens sk. v.	<i>one, num</i>
viens otru	<i>each other, one another, phrase</i>
vienkārši apst.	<i>simply, adv</i>
vienkrāsains īp. v.	<i>of one colour, monochromatic, a</i>
vienmēr apst.	<i>always, adv</i>
viesmīlis lietv., v.	<i>waiter, n</i>
vieta lietv., s.	<i>place, n</i>
Vija lietv., s.	<i>Vija, prop. n fem.</i>
vilciens lietv., v.	<i>train, n</i>
vilks lietv., v.	<i>wolf, n</i>
vilnis lietv., v.	<i>wave, n</i>
viltīgs īp. v.	<i>sly, cunning, a</i>
viņa vietn., s., 3. pers.	<i>she, pron, 3rd pers. sing. fem.</i>
viņš vietn., v., 3. pers.	<i>he, pron, 3rd pers. sing. masc.</i>
violets īp. v.	<i>violet, purple, a</i>
virtuve lietv., s.	<i>kitchen, n</i>
virziens lietv., v.	<i>direction, n</i>
viss vietn.	<i>all, pron, entire, a</i>
vista lietv., s.	<i>hen, chicken, n</i>
visu savu mūžu	<i>whole life long, phrase</i>
vīns lietv., v.	<i>wine, n</i>
vīrs lietv., v.	<i>man, husband, n</i>

Z z

zaļš īp. v.
zars lietv., v.
zāle lietv., s.
zeķe lietv., s.
zeltains īp. v.
zem priev.

Z z

green, a
branch, n
grass; assembly hall, n
sock, stocking, n
gold, golden, a
under, underneath, prep

zemene lietv., s.	<i>strawberry, n</i>
zems īp. v.	<i>low, a</i>
zēns lietv., v.	<i>boy, n</i>
ziedēt darb. III	<i>bloom, v</i>
zieds lietv., s.	<i>blossom, flower, n</i>
ziedonis lietv., v.	<i>spring, springtime, n</i>
ziema lietv., s.	<i>winter, n</i>
Ziemassvētki lietv., v., dsk.	<i>Christmas, n</i>
ziemeļi lietv., v., dsk.	<i>north, n</i>
ziemeļrietumi lietv., v., dsk.	<i>north-west, n</i>
ziepes lietv., s., dsk.	<i>soap, n</i>
zils īp. v.	<i>blue, a</i>
zināmā mērā	<i>to a certain degree, phrase</i>
zināt darb. III	<i>know, v</i>
ziņa lietv., s.	<i>message, news, information, n</i>
zobens lietv., v.	<i>sword, n</i>
zobs lietv., v.	<i>tooth, n</i>
zupa lietv., s.	<i>soup, n</i>
zvaigzne lietv., s.	<i>star, n</i>
zvanīt darb. III	<i>ring, chime, v</i>
zviedrs lietv., v.	<i>Swede, n</i>
zvaigznājs lietv., v.	<i>constellation, n</i>

Ž ž

žēl apst.
žogs lietv., v.

Ž ž

pitty; What a pitty!, int
fence, n